

**UCHWAŁA NR XXXVIII/301/2021
RADY MIEJSKIEJ W BRZESKU**

z dnia 30 sierpnia 2021 r.

**w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Brzesko na lata
2021-2026**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2020 poz. 713, 1378 z późn. zm.), art. 16b., art. 17 ust. 1 pkt 1, art. 110 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2020r. poz. 1876 z późn. zm.) Rada Miejska w Brzesku uchwala co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Brzesko na lata 2021-2026, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Brzeska

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Miejskiej
w Brzesku

mgr Maria Kądziołka

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Brzesko na lata 2021-2026
SPIS TREŚCI

1. Wprowadzenie
2. Uwarunkowania formalno-prawne strategii
3. Diagnoza sytuacji społecznej w Gminie Brzesko
 - 3.1 Analiza społeczno-demograficzna
 - 3.2 Analiza wybranych problemów społecznych w ujęciu działania instytucji pomocy społecznej
 - 3.3 Analiza przeprowadzonego badania ilościowego (analiza ankiet 23 przeprowadzonych wśród mieszkańców Gminy Brzesko).
 - 3.4 Zasoby instytucjonalne Gminy
4. Analiza SWOT
5. Cele strategii
6. Prognoza zmian
7. Monitoring strategii
8. Ramy finansowe strategii

1. WPROWADZENIE

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych. Przepisy ustalają, że zawierać ona powinna diagnozę sytuacji społecznej, prognozę zmian w zakresie objętym strategią, określenie: celów strategicznych projektowanych zmian, kierunków niezbędnych działań, sposobu realizacji strategii oraz jej ram finansowych, wskaźników realizacji działań. Dokument ten wyznacza kierunki działań jakie należy obrać by skutecznie przeciwdziałać dysfunkcjom z jakimi borykają się mieszkańcy gminy.

Problemy społeczne stoją na przeszkodzie do prawidłowego funkcjonowania życia zbiorowego. Rozwiązywanie ich stanowi jedno z najważniejszych zadań administracji publicznej wszystkich szczebli. Szczególnie istotna rola przypada w tym systemie samorządowi lokalnemu, a zwłaszcza gminom.

Kluczowe problemy społeczne Gminy Brzesko zostały zdiagnozowane na podstawie danych statystycznych i sprawozdań - przeanalizowano informacje z lat 2017 -2019 ponieważ w trakcie tworzenia dokumentu nie był jeszcze dostępny komplet danych za rok 2020 r., ponadto rok ten ze względu na stan zagrożenia epidemiologicznego/epidemii był okresem specyficznym. Krok ten nie ma zasadniczego znaczenia dla uchwycenia charakterystycznych tendencji i zjawisk społecznych, na które strategia ma odpowiadać. Działania diagnostyczne uzupełniono za pomocą przeprowadzonego badania ilościowego (analizy ankiet przeprowadzonych wśród mieszkańców Gminy Brzesko).

W oparciu ustalenia wynikające z diagnozy przeprowadzono analizę mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń (analiza SWOT) lokalnego systemu polityki społecznej. Uwieńczeniem procesu tworzenia strategii było poddanie projektu dokumentu konsultacjom społecznym.

Koordynatorem Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Brzesku.

2. UWARUNKOWANIA FORMALNO-PRAWNE STRATEGII

Na treść i realizację niniejszej strategii mają również wpływ inne akty prawne z obszaru pomocy społecznej takie jak :

- ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2019r. poz. 2277 z późn. zm.)
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2020r. poz. 218 z późn. zm.)
- ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego (t.j. Dz. U. z 2020r. poz. 685 z późn. zm.)
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2021r. poz. 159 z późn. zm.)
- ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j. Dz. U. z 2021r. poz. 159 z późn. zm.)
- ustawa z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2020r. poz. 111 z późn. zm.)
- ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1329)
- ustawa z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionych do alimentów (t.j. Dz. U. z 2020r. poz. 808 z późn. zm.)
- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 roku o dodatkach mieszkaniowych (t.j. Dz. U. z 2021r. poz. 11 z późn. zm.)
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2020r. poz. 1409 z późn. zm.)
- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz. U. z 2021r. poz. 159 z późn. zm.)

3. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ W GMINIE BRZESKO

3.1. Analiza społeczno-demograficzna

Gmina Brzesko jest gminą miejsko-wiejską położoną w województwie małopolskim – subregionie tarnowskim w centralnej części powiatu brzeskiego. W jej skład wchodzi miasto Brzesko oraz sołectwa: Bucze, Jadowniki, Mokrzyńska, Sterkowice, Jasień, Szczepanów, Okocim, Poręba Spytowska i Wokowice. Powierzchnia gminy to 103 km².

W 2019 r. zamieszkiwało ją 36 291 mieszkańców, w tym 16 819 osoby w mieście i 19 472 na wsi. W 2019 r. gęstość zaludnienia w Gminie wynosiła 354 osób/km² a stosunek płci wynosił 102,7 kobiet na 100 mężczyzn (dane GUS.).

Bardziej szczegółową charakterystykę **demograficzną** obrazuje poniższa tabela

Lata	Wiek przedprodukcyjny (14 lat i mniej)	Wiek produkcyjny (15-59) kobiety (15-64) mężczyźni	Wiek poprodukcyjny	Ogółem
2019	5 642	23 439	7 210	36 291
2018	5 622	23 653	7 039	36 314
2017	5 588	23 938	6 783	36 309

Źródło

Z powyższego wynika, że następuje znacznie szybszy wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym, niż przedprodukcyjnym przy jednoczesnym spadku liczby mieszkańców w wieku produkcyjnym. Tendencja ta jest niepokojąca i charakterystyczna w skali kraju.

Liczba mieszkańców Gminy z podziałem na miejsce zamieszkiwania i płeć

Rok	Wyszczególnienie	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
-----	------------------	--------	-----------	---------

2019	Gmina Brzesko	36 291	17 908	18 383
	w tym miasto	16 819	8 086	8 733
2018	Gmina Brzesko	36 314	17 884	18 430
	w tym miasto	16 825	8 081	8 744
2017	Gmina Brzesko	36 309	17 896	18 413
	w tym miasto	16 884	8 114	8 770

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

3.2 Analiza wybranych problemów społecznych w ujęciu działania instytucji pomocy społecznej

R. Maris definiuje problemy społeczne jako ogólne wzory zachowania ludzkiego lub warunków społecznych, które są postrzegane jako zagrożenia dla społeczeństwa przez znaczącą liczbę ludności, przez silne grupy, bądź przez charyzmatyczne jednostki, oraz które mogą być rozwiązane czy też którym można jakoś zaradzić.[#]

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości (art.2 ust.1). Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb oraz umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka (art.3 ust.1). Ogrom przyczyn i potrzeb materialnych i socjalnych występujących wśród rodzin i osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej na potrzeby niniejszego dokumentu należało uporządkować. Do celu tego wykorzystano zapis art.7 ustawy o pomocy społecznej zawierający katalog kluczowych przesłanek warunkujących interwencję systemu pomocy społecznej.

W 2017 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Brzesku udzielił pomocy 1 136 osobom (742 rodzinom), w 2018 roku 1 069 (711 rodzinom), natomiast w 2019 roku 962 osobom (622 rodzinom). Z danych MOPS w Brzesku wynika, że liczba klientów zgłaszających się po różne formy pomocy w latach 2017-2019 malała.

Powody przyznania pomocy w latach 2017-2019

powód trudnej sytuacji życiowej	2017		2018		2019	
	Liczba rodzin ogółem	Liczba osób w tych rodzinach	Liczba rodzin ogółem	Liczba osób w tych rodzinach	Liczba rodzin ogółem	Liczba osób w tych rodzinach
ubóstwo	301	793	221	508	181	391
bezdomność	7	7	7	7	9	9
potrzeba ochrony macierzyństwa	66	339	64	331	55	293
bezrobocie	336	863	292	751	237	607
niepełnosprawność	290	532	293	533	272	467
długotrwała lub ciężka choroba	337	608	355	661	325	539
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	183	668	171	625	124	481
przemoc w rodzinie	10	22	7	14	8	14
alkoholizm	49	78	42	69	34	55
narkomania	2	2	1	1	3	3
trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu	7	12	5	12	7	18

karnego						
zdarzenie losowe	0	0	3	8	3	10
sytuacja kryzysowa	0	0	3	8	0	0

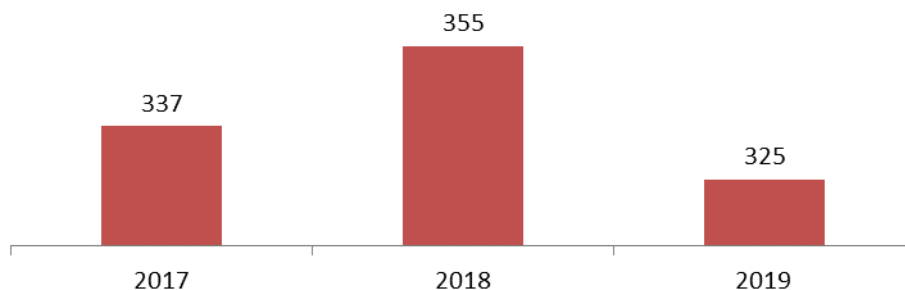
Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MPiPS-03

Jak wynika z powyższego zestawienia, najczęstszymi przyczynami kwalifikującymi do świadczeń z pomocy społecznej w gminie Brzesko są niezmiennie od kilku lat: bezrobocie, ubóstwo (w obu przypadkach zauważalny jednak jest wyraźny spadek liczby klientów), niepełnosprawność, długotrwała choroba, alkoholizm, bezradność opiekuńczo-wychowawcza a także przemoc w rodzinie.

Poniżej zaprezentowano problemy społeczne wybrane ze względu na częstotliwość ich występowania.

1. Długotrwała lub ciężka choroba

Liczba rodzin korzystających z pomocy MOPS z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby w latach 2017-2019

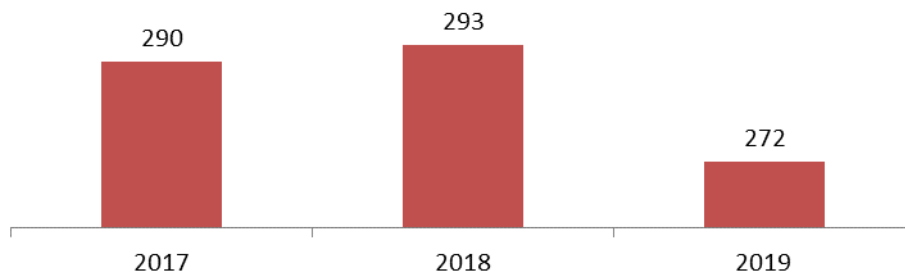


W 2017 roku wśród ubiegających się o pomoc z powodu długotrwałej lub ciężkiej było 337 rodzin, w 2018 roku 355 a w 2019 roku zmalała do 325 rodzin. Problem ten dotyczy osób, które z powodu posiadanego schorzenia pozostają przez długi czas pod opieką lekarską, a choroba, na którą cierpią, często nie jest możliwa do całkowitego wyleczenia, a jedynie minimalizowane są jej objawy. Ciężka choroba natomiast to taka, która zagraża życiu człowieka.

Objęcie pomocą społeczną z powodu długotrwałej choroby jest uzależnione również od tego, w jakim stopniu posiadane schorzenie utrudnia życie wnioskodawcy. Uwzględniane są takie okoliczności jak: wydatki ponoszone w związku z zakupem leków, wydatki związane z wyjazdami do specjalistów, utrudnienie w podjęciu zatrudnienia.

2. Niepełnosprawność

Liczba rodzin korzystających z pomocy MOPS z powodu niepełnosprawności w latach 2017-2019



Jak wynika z powyższego wykresu w 2017 roku wśród ubiegających się o pomoc z tytułu niepełnosprawności było 290 rodzin, w 2018r. 293 rodziny a w 2019 roku 272 rodzin. Zgodnie z ustawą o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, niepełnosprawni to osoby, których stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza bądź uniemożliwia wypełnianie ról społecznych, a w szczególności ogranicza zdolności do wykonywania pracy zawodowej. Szacując liczbę osób niepełnosprawnych należy pamiętać, że zgodnie z obowiązującym stanem prawnym, osobą niepełnosprawną jest osoba, która posiada odpowiednie orzeczenie wydane przez organ do tego uprawniony lub osoba, która takiego orzeczenia nie posiada, lecz odczuwa ograniczenie sprawności przy wykonywaniu podstawowych czynności dla swojego wieku (zabawa, nauka, praca, samoobsługa).

W/w ustawa określa trzy stopnie niepełnosprawności:

Znaczny – do znacznego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej i wymagającą, w celu pełnienia ról społecznych, stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innych osób w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji,

Umiarkowany – do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej lub wymagającą czasowej albo częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych,

Lekki – do lekkiego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę o naruszonej sprawności organizmu, powodującej w sposób istotny obniżenie zdolności do wykonywania pracy, w porównaniu do zdolności, jaką wykazuje osoba o podobnych kwalifikacjach zawodowych z pełną sprawnością fizyczną, lub mająca ograniczenia w pełnieniu ról społecznych dające się kompensować przy pomocy wyposażenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze lub środki techniczne.

Z obserwacji pracowników socjalnych tut. Ośrodka wynika iż, osoby niepełnosprawne natykają się w swoim codziennym życiu na szeroki wachlarz trudności m. in.: poruszanie się, dostęp do służby zdrowia, rehabilitacji, świadczeń, wysokie koszty leczenia, dostępem do rynku pracy, itp.

Często niepełnosprawność wiąże się z koniecznością ponoszenia przez osoby i rodziny nią dotknięte dodatkowych wysokich kosztów związanych z leczeniem i rehabilitacją. Obciążenie to powoduje, iż brakuje im środków finansowych na bieżące utrzymanie.

W zakresie aktywności zawodowej głównymi barierami są: niższa atrakcyjność osoby niepełnosprawnej na rynku pracy, niedobór stanowisk pracy dla osób z niektórymi schorzeniami (brak zakładów pracy chronionej), niskie wykształcenie i kwalifikacje (związane z utrudnionym dostępem do edukacji). Tylko nieliczni pracodawcy zdają sobie sprawę, że niepełnosprawni są niezwykle sumiennymi i zmotywowanymi do pracy ludźmi, bardziej doceniają pracę, którą wykonują. Niestety wciąż widoczny jest w społeczeństwie stereotyp osoby niepełnosprawnej, jako upośledzonej w każdej dziedzinie życia łącznie z aktywnością zawodową. Problemami osób niepełnosprawnych w naszej Gminie zajmuje się głównie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.

Analiza problemu niepełnosprawności na terenie Gminy Brzesko została uzupełniona o dane pozyskane z Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Brzesku oraz Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Brzesku.

Liczba wydanych orzeczeń o niepełnosprawności

	do 16-tego roku życia			
	2017	2018	2019	ogółem
kobiety	15	16	32	63
mężczyźni	17	29	39	85
razem	32	45	71	148

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Brzesku.

Z powyższego wynika znaczący wzrost wydawanych orzeczeń o niepełnosprawności.

Liczba wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności

stopień	powyżej 16-tego roku życia			
	2017	2018	2019	ogółem
lekki	52	56	56	164
umiarkowany	156	167	187	510
znaczny	88	93	147	328
razem	296	316	390	1002

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Brzesku

Powyższa tabela wskazuje na znaczący wzrost wydawanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności. Co szczególnie niepokojące najszybciej wzrasta liczba orzeczeń o znacznym stopniu.

Pomoc udzielona osobom niepełnosprawnym ze środków PFRON

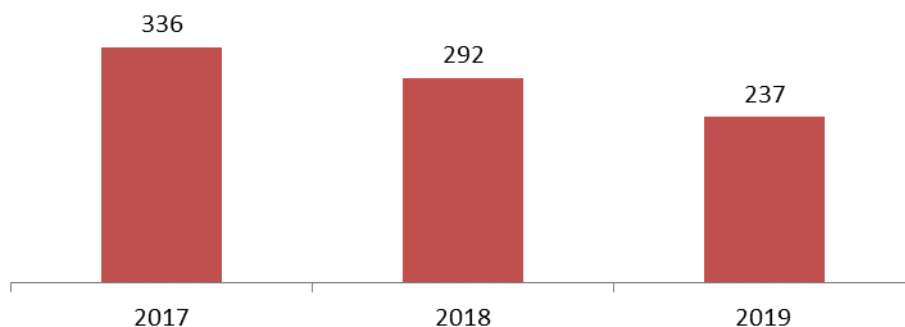
Rodzaj udzielonej pomocy		2017		2018		2019	
		Wysokość przyznanych świadczeń (w zł)	Liczba osób, którym przyznano pomoc	Wysokość przyznanych świadczeń (w zł)	Liczba osób, którym przyznano pomoc	Wysokość przyznanych świadczeń (w zł)	Liczba osób, którym przyznano pomoc
Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze		178 077,30	769	204 639,40	591	276 566,38	730
Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych		45 350,00	29	78 319,00	48	31 887,00	24
Barier w komunikowaniu się		0	0	0	0	0	0
Likwidacja barier architektonicznych		15 569,34	13	24 272,73	12	18 694,75	19
Aktywny	Moduł I	49 078,56	9	66 726,91	10	51 452,80	12

samorząd							
	Moduł II	23 014,40	8	24 870,00	9	16 390,00	5
Likwidacja barier w technicznych		9 390,00	14	11 623,50	16	9 090,00	13

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Brzesku

3. Bezrobocie

Liczba rodzin korzystających z pomocy MOPS z powodu bezrobocia w latach 2017-2019



Powyższe dane MOPS wskazują na spadek liczby rodzin z gminy Brzesko korzystających z pomocy z powodu bezrobocia. W 2017 roku z tego tytułu pomocy udzielono 336 rodzinom, w 2018 roku 292 rodzinom a w 2019 roku liczba ta spadła do 237 rodzin. Statystyki te nie oddają dynamiki zmian zjawiska jakim jest tzw. „praca na czarno” (bardzo często pojawia się ono w realiach klientów jako „praca dorywcza”), a które jest z nim skorelowane.

Informacje te współgrają z danymi przekazanymi przez PUP w Brzesku, z których wynika spadek ilości mieszkańców gminy zarejestrowanych jako bezrobotni.

Rok	Wyszczególnienie	Bezrobotni ogółem	W tym kobiety	Długotrwale bezrobotni
2017	Gmina	577	370	330
	miasto	485	291	303
2018	gmina	487	311	271
	miasto	415	252	242
2019	gmina	420	271	211
	miasto	369	227	207

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Brzesku

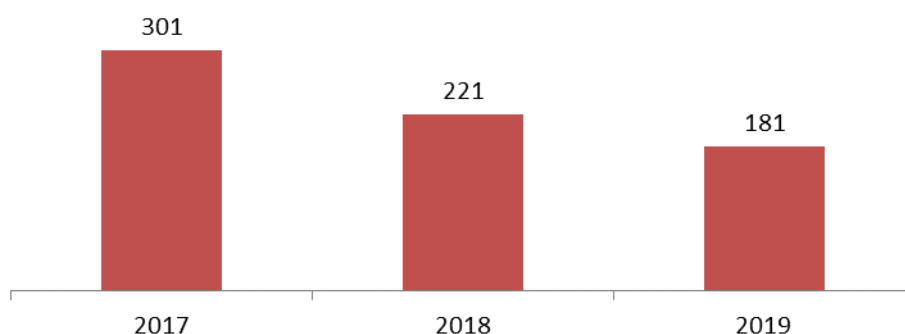
Wskazać tu należy, że mimo obserwowanych spadków bezrobocie w dalszym ciągu pozostaje istotnym wyzwaniem dla lokalnej polityki społecznej.

Skutkami bezrobocia dla większości dotkniętych nim osób są: pogorszenie standardu życia, izolacja społeczna, ograniczenie z uczestnictwa w życiu kulturalnym i politycznym. Związek pomiędzy brakiem pracy a pogorszeniem relacji w rodzinie jest coraz częściej zauważany przez pracowników socjalnych. Osoby bezrobotne swoje niezadowolenie, frustracje przenoszą na najbliższych co w konsekwencji psuje relacje i więzi rodzinne, atmosferę ogniska domowego, w najgorszym wypadku doprowadza do przemocy, rozpadu rodziny.

Znaczna ilość rodzin, które dotyka bezrobocie nie posiada rozbudowanych zasobów, w szczególności oszczędności co dodatkowo komplikuje ich sytuację. Taki stan rzeczy pogłębia roszczeniową postawę osób nią dotkniętą. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej postrzegany jest przez tych ludzi jako instytucja, której jedyną rolą jest wypłata pomocy finansowej. Dodatkową komplikacją jest charakterystyczny w tej sytuacji brak samodzielnych działań zmierzających do poprawy swojej trudnej sytuacji. Niepokojącym jest również wspomniany wpływ bezrobocia na zachowania patologiczne, do których należą np. alkoholizm, przemoc czy bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Należy podkreślić, że problem bezrobocia dotyka nie tylko mieszkańców gminy Brzesko, lecz jest charakterystyczny dla całego kraju

4. Ubóstwo

Liczba rodzin korzystających z pomocy MOPS z powodu ubóstwa w latach 2017-2019



Dane MOPS w Brzesku wskazują, że w latach 2017-2019 nastąpił istotny spadek liczby rodzin korzystających z pomocy z powodu ubóstwa. W 2017 roku z pomocy społecznej z tego tyt. skorzystało 301 rodzin, w 2018 roku 221 rodzin, w 2019 roku 181 rodzin.

Ubóstwo określa się jako stan, w którym jednostce czy grupie społecznej brakuje środków na zaspokojenie podstawowych potrzeb, uznawanych w danej społeczności za niezbędne. Za ustawową granicę ubóstwa uważa się osiąganie dochodów poniżej kwoty, za którą można ubiegać się o przyznanie świadczenia pieniężnego – w chwili obecnej w Polsce kryterium dochodowe wynosi:

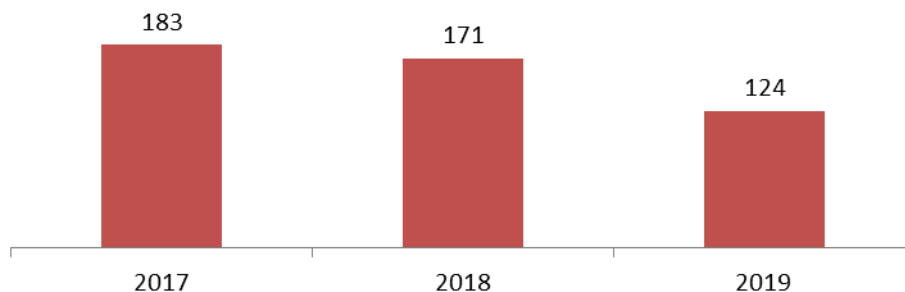
dla osoby samotnie gospodarującej, której dochód nie przekracza kwoty 701 zł,

dla osoby w rodzinie, w której dochód na osobę nie przekracza kwoty 528 zł.

Ubóstwo spowodowane jest głównie bezrobociem, niskimi wynagrodzeniami i świadczeniami emerytalno-rentowymi, z których niejednokrotnie utrzymują się całe rodziny. Osoby ubogie borykają się z poczuciem bezradności, bezsilności oraz zepchnięcia na margines. Z powodu podejmowania prac dorywczych i potrzeby oszczędzania, takie osoby nie uczestniczą czynnie w życiu społecznym ani nie korzystają z dóbr kulturowych. Ponadto braki materialne sprawiają, że rodziny ograniczają kształcenie dzieci. W ten sposób dokonuje się powielanie przez nie poziomu wykształcenia i statusu zawodowego oraz materialnego rodziców. Utrwalanie się biedy powoduje zmianę stylu życia rodziny oraz przyczynia się do powstania wielu niekorzystnych zjawisk, jak: zaniedbania w opiece i wychowaniu, alkoholizm, przemoc w rodzinie, przestępczość.

5. Problemy opiekuńczo-wychowawcze.

Liczba rodzin korzystających z pomocy MOPS z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2017-2019



Powyższe dane wskazują na spadek liczby rodzin korzystających z pomocy MOPS w Brzesku z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. W 2017 roku 183 rodzinom udzielono wsparcia z tego tytułu, w 2018 roku 171 rodzinom a w 2019 roku 124 rodzinom.

Rolą rodziny jest zapewnienie dziecku opieki oraz jego wychowanie w celu przygotowania dziecka do życia w społeczeństwie. Środowisko rodzinne jest pierwszym środowiskiem wychowawczym w życiu dziecka, w którym uczy się nawiązywać kontakty z innymi ludźmi i zdobywa pierwsze doświadczenia z dziedziny współżycia społecznego.

Rodzina jednak nie zawsze prawidłowo wykonuje powyższe zadania. Bezradność występować może w kwestii prowadzenia gospodarstwa domowego – problem z zapewnieniem żywności, odzieży, mieszkania itp. Bezradności tej nie należy jednak mylić z problemem posiadania przez rodzinę niewystarczających środków finansowych na zabezpieczenie tych potrzeb, gdyż w tym wypadku niezaspokojenie ich nie musi występować w parze z nieprawidłowym pełnieniem funkcji opiekuńczo-wychowawczych. O bezradności w prowadzeniu gospodarstwa domowego powinno mówić się w odniesieniu do rodzin, które posiadają wystarczające środki finansowe na zabezpieczenie podstawowych potrzeb, lecz środkami tymi dysponują w nieodpowiedni sposób. Nieprawidłowe funkcjonowanie rodziny jest częstym powodem zaniedbywania przez dzieci nauki, nierealizowania obowiązku szkolnego, demoralizacji oraz niskiej samooceny. Brak specjalistycznego wsparcia dla rodzin przeżywających trudności w sprawowaniu opieki nad dziećmi i ich wychowaniu powoduje potencjalne zagrożenie związane z koniecznością umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej.

Dane na temat problemu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych uzupełniono o dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Brzesku.

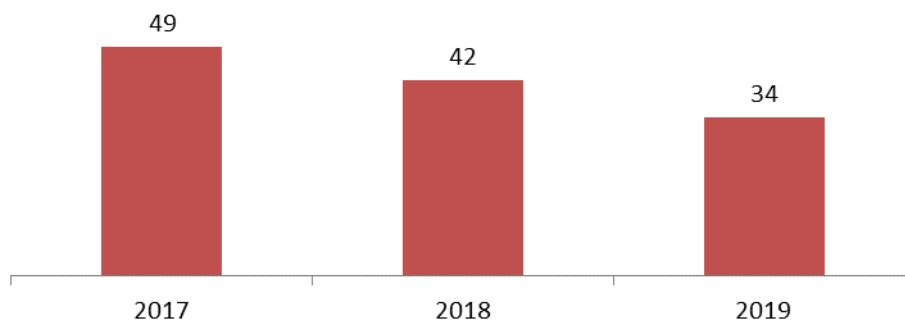
Liczba dzieci z terenu gminy Brzesko umieszczonych w rodzinach zastępczych			
	2017 rok	2018 rok	2019 rok
liczba dzieci pochodzących z terenu gminy Brzesko umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie powiatu Brzeskiego	3	5	5
liczba dzieci pochodzących z terenu gminy Brzesko umieszczonych w rodzinach zastępczych poza terenem powiatu Brzeskiego	0	2	1
liczba dzieci pochodzących z terenu gminy Brzesko umieszczonych w placówce opiekuńczo- wychowawczej na terenie powiatu Brzeskiego	10	13	13
liczba dzieci pochodzących z terenu gminy Brzesko umieszczonych w placówce opiekuńczo- wychowawczej poza terenem powiatu Brzeskiego	7	5	4

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Brzesku.

Z powyższej tabeli wynika, że w analizowanym okresie liczba dzieci z terenu Gminy Brzesko przebywających w różnych formach pieczy zastępczej utrzymuje się na względnie stałym poziomie.

6. Alkoholizm

Liczba rodzin korzystających z pomocy MOPS z powodu alkoholizmu w latach 2017-2019



O pomoc do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brzesku w związku z uzależnieniem od alkoholu w 2017 roku zgłosiło się 49 rodzin, w 2018 roku z pomocy MOPS z tego powodu skorzystało 42 rodziny i 34 rodziny w roku 2019. Problem uzależnienia od alkoholu mimo, że jego skala jest mniejsza niż w przypadku wyżej poruszanych, to jest jednym z najpoważniejszych w obszarze pomocy społecznej na terenie naszej Gminy. Wynika to z jego złożoności i trudności w pracy z rodzinami go doświadczającymi, a także szerokiego spektrum konsekwencji jakie on za sobą niesie.

Alkoholizm odbija się na życiu zawodowym, rodzinnym i społecznym. Nie ma takiej dziedziny życia osoby uzależnionej, na którą nie oddziaływałby negatywnie. Nadużywanie alkoholu przez jednego z członków rodziny zakłóca prawidłowe funkcjonowanie jej całej, rodzi poważne problemy i jest powodem cierpienia dorosłych i dzieci. Alkoholizm wywołuje w nich poczucie lęku, gniewu, strachu, wstydu, zatem uderza nie tylko w alkoholika. Rodziny alkoholowe często są niewydolne wychowawczo. Nie realizują w sposób prawidłowy swojej funkcji opiekuńczo wychowawczej. Ponadto z alkoholizmem wiąże się szereg innych negatywnych zjawisk jak np. ubóstwo, bezrobocie, agresja, przemoc, dodatkowo destabilizujących dotknięte nim rodziny. Pomoc osobom z problemem alkoholowym na terenie Gminy i ich rodzinom koordynowana jest przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

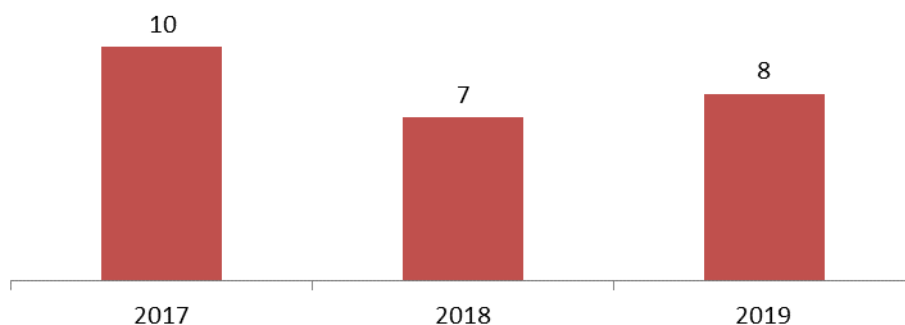
Dane statystyczne szczegółowo obrazujące problem alkoholizmu w Gminie Brzesko ilustruje poniższa tabela

Rok	Ilość wniosków skierowanych do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Ilość wniosków skierowanych do Sądu o przymusowe leczenie (przez MKRPA)
2017	110	24
2018	81	12
2019	86	30

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Brzesku

7. Przemoc w rodzinie

Liczba rodzin korzystających ze świadczeń MOPS z powodu przemocy w rodzinie w latach 2017-2019



Jak wynika z powyższego z powodu przemocy w rodzinie w roku 2017 10 rodzin skorzystało z pomocy MOPS, w 2018r. 7 rodzin a w 2019 roku 8 rodzin.

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy definiuje przemoc w rodzinie jako jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób wymienionych, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne.

Przemoc w rodzinie jest powszechnym zjawiskiem na terenie Gminy Brzesko, może przybrać najróżniejsze formy: przemocy fizycznej, psychicznej, seksualnej, ekonomicznej czy zaniedbania. Ofiarami są zazwyczaj kobiety i dzieci, rzadziej mężczyźni. *Odciska swoje piętno nie tylko w środowiskach dotkniętych innymi patologiami, ale również w rodzinach, które pozornie funkcjonują prawidłowo. Wiele osób, które doświadczają przemocy ukrywa ten fakt. Czują wstyd, zażenowanie, poczucie winy, które nie pozwalają im podzielić się z nikim swoim problemem. Dane statystyczne nie do końca odzwierciedlają skali problemu ponieważ prawdopodobnie wiele aktów przemocy w ogóle nie jest ujawnianych. Wspomniana postawa ofiar przemocy jest również przyczyną olbrzymich trudności w walce z tym zjawiskiem.*

W rodzinach, w których występuje problem przemocy prowadzona jest szeroko rozumiana praca socjalna obejmująca między innymi: kierowanie wniosków do prokuratury, sądu rodzinnego, do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Brzesku, stały kontakt z policją, kuratorami i placówkami oświatowymi. Ofiary przemocy mają możliwość skorzystania z poradnictwa specjalistycznego w ramach Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego dla osób uzależnionych i współuzależnionych oraz dla ofiar przemocy w rodzinie w Brzesku, otrzymują także pomoc materialną w miarę potrzeb. Z kolei sprawcy przemocy kierowani są na terapię grupową i indywidualną.

	2017	2018	2019
Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieska Karta”	68	58	54

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brzesku

Powyższe dane wskazują, że na terenie Gminy Brzesko liczba rodzin objęta procedurą „Niebieska Karta” stopniowo maleje

8. Sytuacja osób starszych

Oprócz powyższych, z praktyki pracy pracowników socjalnych i danych demograficznych wynika, że palącym problemem lokalnej polityki społecznej jest (i w coraz większym stopniu będzie) sytuacja seniorów, szczególnie osób samotnych, które wprawdzie nie muszą być niepełnosprawne czy chore, ale z powodu wieku doświadczają ograniczeń w codziennym funkcjonowaniu. Zmiany związane z wiekiem prowadzą do ograniczenia samodzielności, utraty poczucia bezpieczeństwa, zmniejszenia się sprawności intelektualnej

i wynikającej z niej niemożności podejmowania samodzielnych decyzji. Sytuacja materialna osób starszych jest często trudna, szczególnie w przypadku osób samotnych. Mają one również utrudniony dostęp do rehabilitacji i skutecznego leczenia. Zatem głównymi wyzwaniami w tej sferze jest poprawa dostępu do usług medycznych (leczenia, rehabilitacji) oraz poprawa ich sytuacji finansowej. Często mówi się, że to najbliższa rodzina powinna sprawować opiekę nad osobami starszymi. Tymczasem brak jest efektywnych rozwiązań systemowych, które wspierałyby rodzinę w jej funkcjach opiekuńczych. Opieka sprawowana przez najbliższych nad osobami starszymi powinna być wspierana przez szereg instytucji zarówno państwowych jak i społecznych (fundacje, stowarzyszenia). Często osoby w podeszłym wieku traktowane są jedynie jako źródło utrzymania. Są traktowane w sposób przedmiotowy, nie zapewnia się im odpowiedniej opieki, padają ofiarą przemocy zarówno fizycznej, psychicznej jak i ekonomicznej. Osoby starsze jako ofiary mają trudności z dotarciem do instytucji mogących udzielić pomocy w związku z niesamodzielnnością i częstym „uzależnieniem” od oprawców.

Ważną rolę w systemie pomocy osobom starszym i niepełnosprawnym odgrywają domy pomocy społecznej. Osoby starsze, niepełnosprawne, które wymagają stałej opieki i zapewnienia usług opiekuńczych, mające trudności w samodzielnej egzystencji zostają skierowane do domu pomocy społecznej.

Liczba osób starszych z terenu Gminy Brzesko przebywająca w Domach Pomocy Społecznej w latach 2017-2019

Domy Pomocy Społecznej	2017		2018		2019	
	Liczba osób	21	Liczba osób	25	Liczba osób	24

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brzesku

Inna formą pomocy są usługi opiekuńcze, które udziela się osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona. Pomoc ta świadczona jest w miejscu zamieszkania osoby starszej aby stworzyć jej możliwość pozostania w środowisku.

Liczba osób starszych z terenu Gminy Brzesko którym udzielono pomocy w formie usług opiekuńczych w latach 2017-2019

Usługi opiekuńcze	2017	2018	2019
Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	57 osób starszych	62 osoby starsze	61 osób starszych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brzesku

Z kolei osobom starszym, którym nie jest potrzebna całodobowa pomoc i nie wymagają one umieszczenia w domu pomocy społecznej może zostać udzielona pomoc w postaci skierowania do ośrodka wsparcia – Dziennego Domu „Senior+” gdzie ze względu na wiek, chorobę, niepełnosprawność wymagają częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu niezbędnych życiowych potrzeb.

Liczba uczestników zajęć Dziennego Domu Senior+ z terenu Gminy Brzesko w latach 2017-2019

Dzienny Dom Senior+	2017		2018		2019	
	Liczba osób	-	Liczba osób	26	Liczba osób	25

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brzesku

Z powyższych tabel wynika, że liczba osób umieszczanych w DPS, liczba osób objętych usługami opiekuńczymi i liczba osób uczestnicząca w zajęciach Dziennego Domu Senior+ utrzymuje się na względnie stałym poziomie. W tym miejscu należy wskazać, że pomoc w formie kierowania do DPS jest szczególnie obciążająca, z uwagi na wysokie koszty jakie Gmina ponosi za utrzymanie mieszkańców w Domach Pomocy Społecznych. Biorąc pod uwagę powyższe oraz zmiany demograficzne (starzenie się społeczeństwa), które spowodują wzrost liczby osób wymagających wsparcia w postaci całodobowej opieki wskazane jest rozważenie utworzenia na terenie Gminy Brzesko Domu Pomocy Społecznej. Stworzenie tego typu placówki na terenie gminy będzie korzystne na wielu płaszczyznach np. zapewnienie całodobowej opieki osobom tego wymagającym, stworzenie miejsc pracy dla mieszkańców Gminy, w dalszej perspektywie pozyskanie środków finansowych dla budżetu Gminy. Wartością dodatnią będzie też pozytywny wizerunek Gminy - przyjaznej dla

Seniorów oraz fakt pozostawienia mieszkańca Gminy we własnym środowisku (co jest założeniem pomocy społecznej).

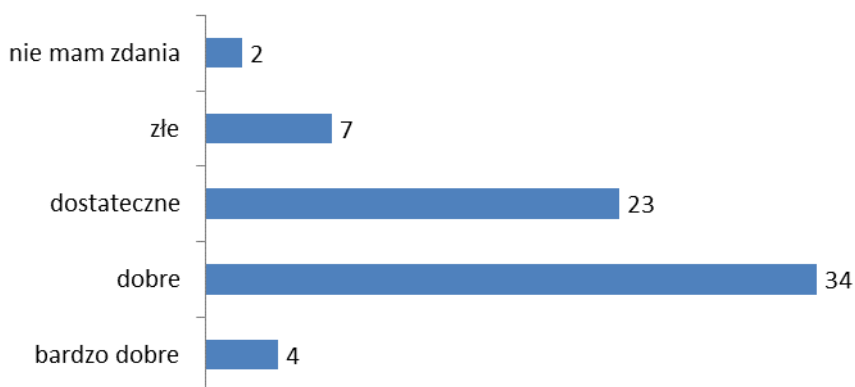
3.3 Analiza przeprowadzonego badania ilościowego (analiza ankiet przeprowadzonych wśród mieszkańców Gminy Brzesko).

Badania ankietowe przeprowadzone w ramach diagnozy sytuacji społecznej w gminie Brzesko posłużyły do uzyskania obrazu subiektywnego stanowiska mieszkańców gminy wobec problemów społecznych. Jego rolą zatem było nie tyle uzyskanie danych na temat największych problemów mieszkańców, ale informacji o tym, które z nich za takie uważają. Przeprowadzone badanie miało również umożliwić ankietowanym wypowiedzenie się co do środków mających tym problemom zapobiegać.

Badania zostały przeprowadzone przy pomocy ankiet, które zostały rozpowszechnione wśród mieszkańców gminy. Analizie poddano 70 wypełnionych anonimowo ankiet (31 osób to mieszkańcy wsi a 39 mieszka w mieście). Spośród 70 ankiet 61 zostały wypełnione przez kobiety a 9 przez mężczyzn. Jedną ankietę wypełniła osoba w wieku poniżej 18 lat, 2 w wieku 18-26, 23 w wieku 27-35, 44 w wieku powyżej 35 lat. Pośród badanych 3 legitymowało się wykształceniem podstawowym, 7 zasadniczym zawodowym, 24 średnim a 36 wyższym. Jeżeli uwzględnić sytuację zawodową to 3 osoby określiło swój status jako uczące się, 3 osoby bezrobotne, 3 nieaktywne zawodowo, 59 pracujących i 2 osoby to emeryci.

W pierwszym pytaniu poproszono ankietowanych o ocenę warunków życia w gminie Brzesko. Uzyskane odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

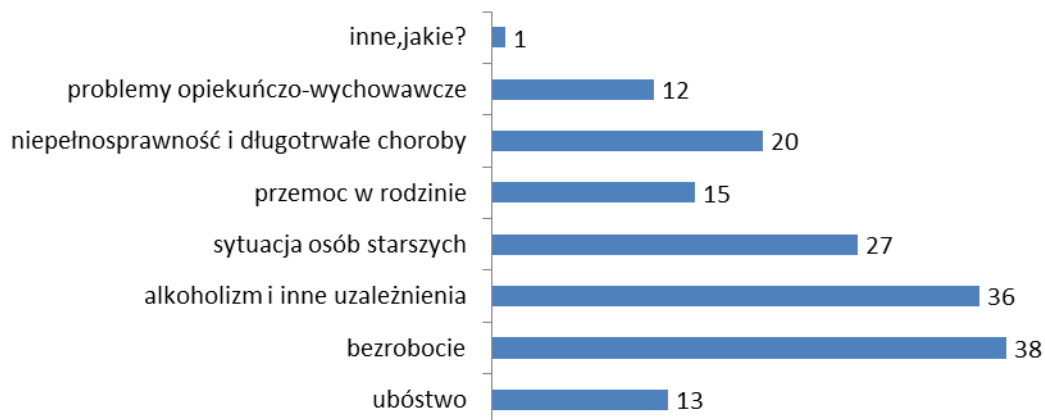
Jak ocenia Pan/Pani warunki życia w Gminie Brzesko?



Z udzielonych odpowiedzi wynika, że warunki życia w Gminie Brzesko mieszkańcy oceniają jako ogólnie dobre - 34 , 4 osoby oceniły jako bardzo dobre a tylko 7 jako złe.

Następnie respondenci zostali poproszeni o wskazanie jakie problemy społeczne w Gminie Brzesko uważają za najistotniejsze? W przypadku tego pytania ograniczono liczbę możliwych odpowiedzi do 3, stąd nie sumują się one do łącznej liczby formularzy, dodatkowo miało ono charakter otwarty. Podsumowanie odpowiedzi na to pytanie zawarte jest w poniższym wykresie.

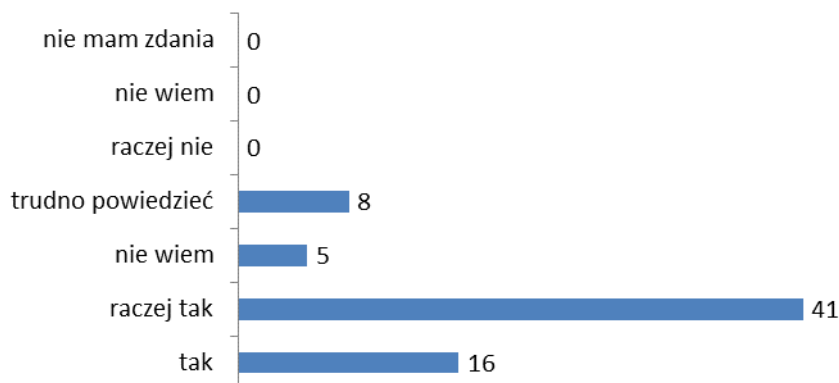
Jakie problemy społeczne w Gminie Brzesko uważa Pan/Pani za najważniejsze?



Uzyskane odpowiedzi wskazują, że do najistotniejszych problemów według mieszkańców Gminy Brzesko należą bezrobocie - 23%, alkoholizm i inne uzależnienia - 22%, sytuacja osób starszych - 17%. Za najmniej istotne uznano problemy opiekuńczo-wychowawcze – 7%. W kategorii inne wskazano sytuacje na lokalnym rynku pracy.

Celem rozpoznania zagadnienia poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców Gminy zadano pytanie „Czy czuje się Pan/Pani bezpiecznie na terenie Gminy Brzesko? Poniższa tabela podsumowuje odpowiedzi

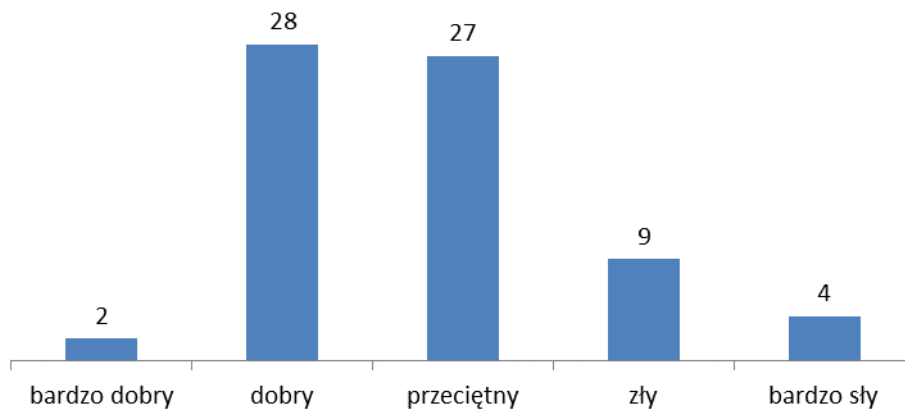
Czy czuje się Pan/Pani bezpiecznie na terenie Gminy Brzesko?



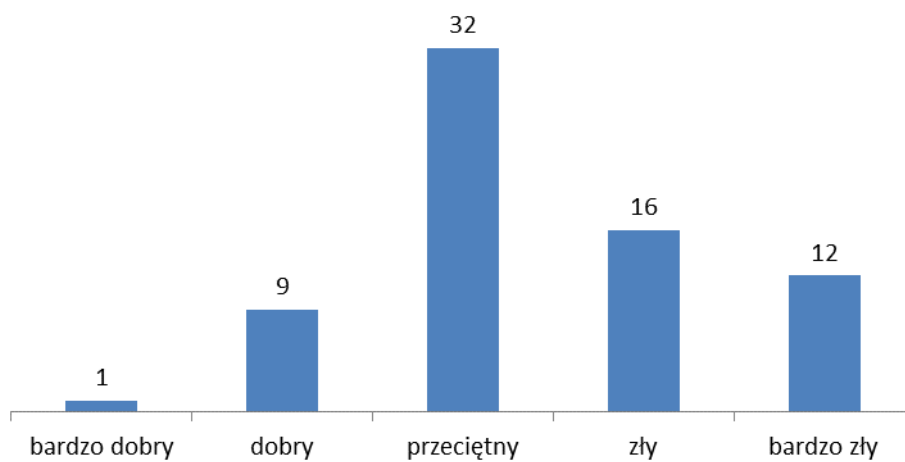
Z uzyskanych odpowiedzi wynika, że mieszkańcy gminy czują się na jej terenie bezpiecznie.

Następnie zadano pytanie „W jakim stopniu ocenia Pan/Pani swój stan zadowolenia z poniższych warunków życia w Gminie Brzesko?”. Ankietowani mieli do wyboru odpowiedzi bardzo dobry, dobry, przeciętny, zły, bardzo zły. Poniżej przedstawiono wyniki

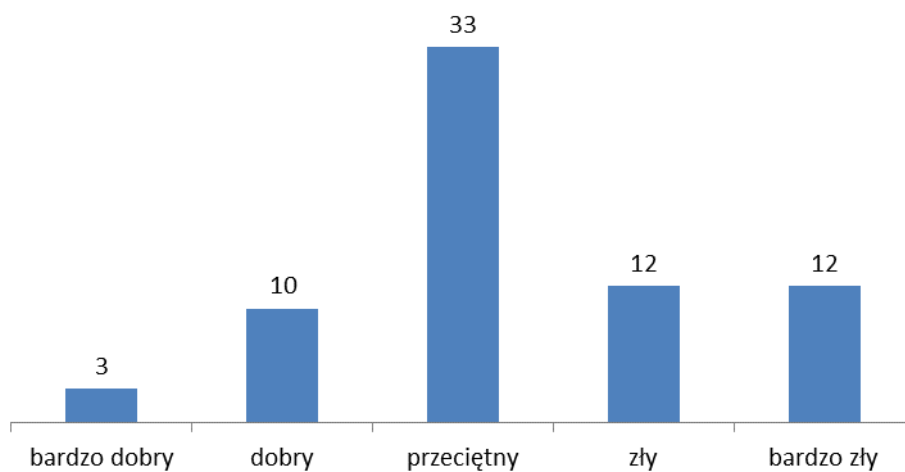
Dostęp do informacji na temat wydarzeń w gminie



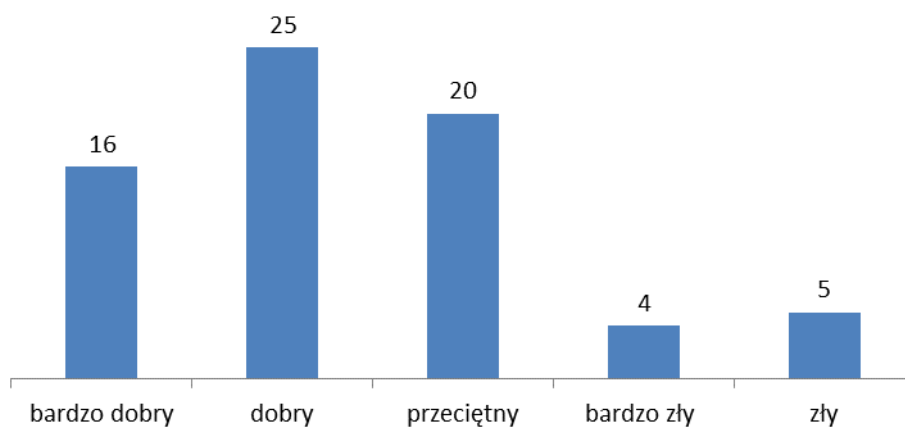
Organizacja wolnego czasu



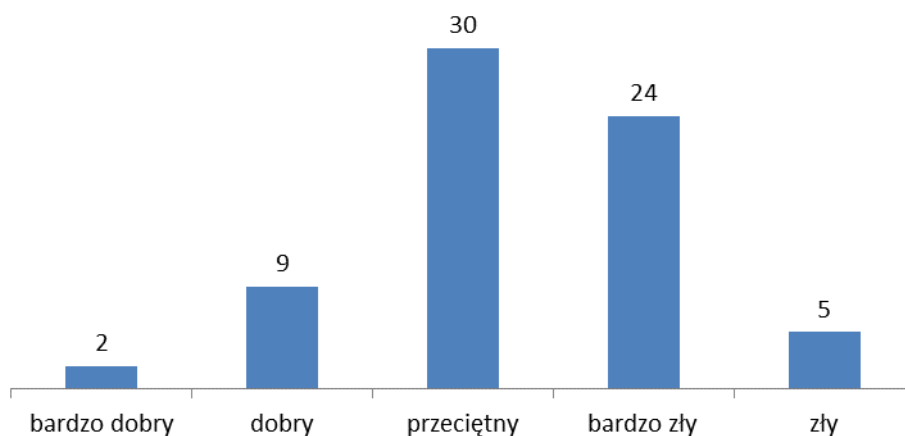
Dostęp do oferty kulturalnej



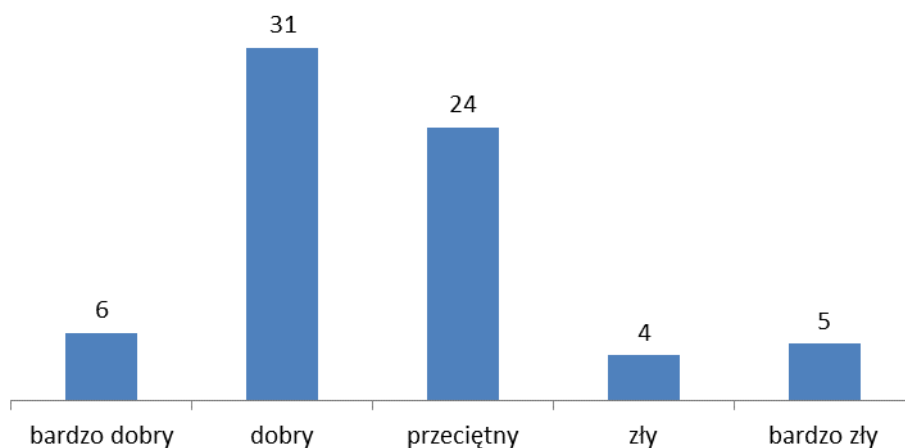
Dostęp do usług pomocy społecznej



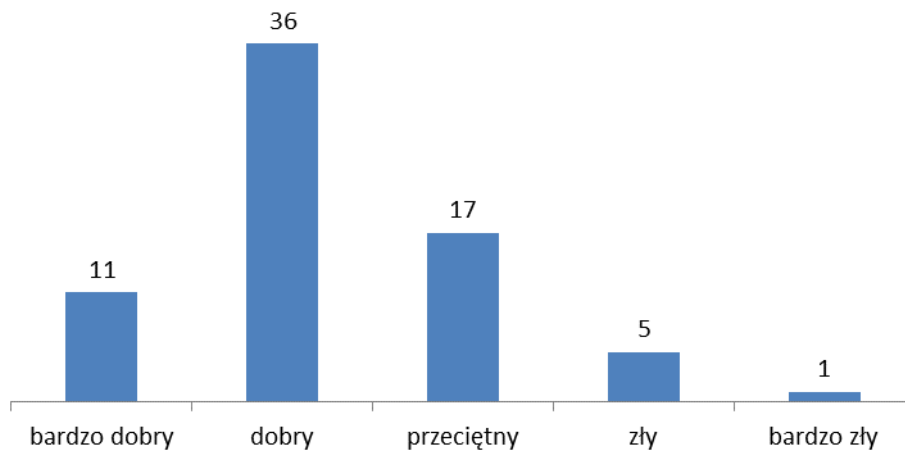
Dostęp do usług opieki zdrowotnej



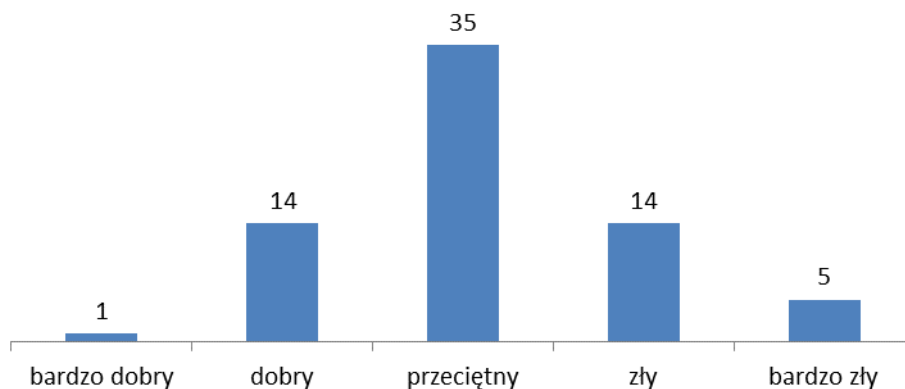
Warunki mieszkaniowe



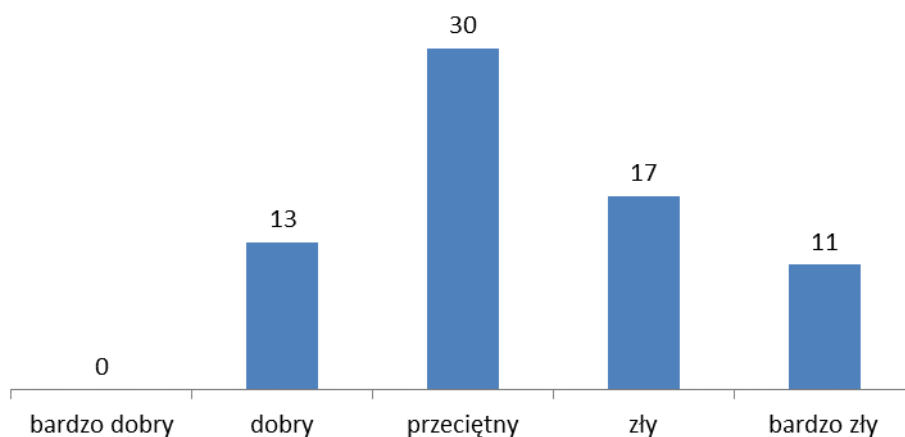
Dostęp do przedszkoli



Możliwość działania w organizacjach pozarządowych



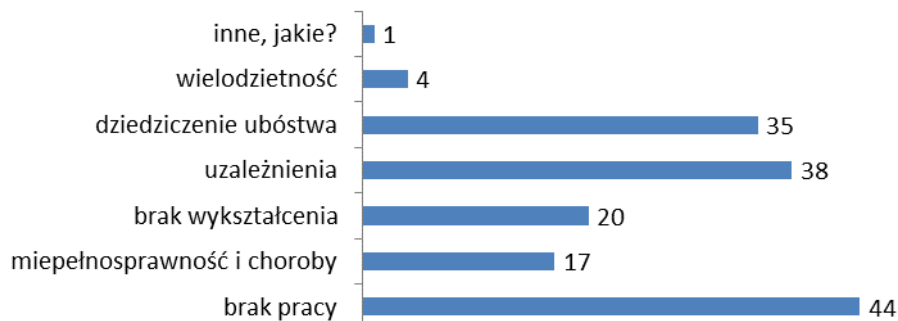
Rynek pracy



Z powyższych tabel wynika, że mieszkańcy ogólnie są zadowoleni z warunków życia w gminie. Dobrze ocenili dostęp do informacji na temat wydarzeń w gminie, dostęp do pomocy społecznej. Zadowoleni są również z warunków mieszkaniowych i dostępu do przedszkoli. Za mniej satysfakcjonujące uznali dostęp do oferty kulturalnej, usług opieki zdrowotnej, działalności w organizacjach pozarządowych i lokalny rynek pracy

Kolejne pytania miały na celu zbadanie stosunku respondentów do konkretnych problemów społecznych. W pierwszym z serii poruszono kwestię ubóstwa.

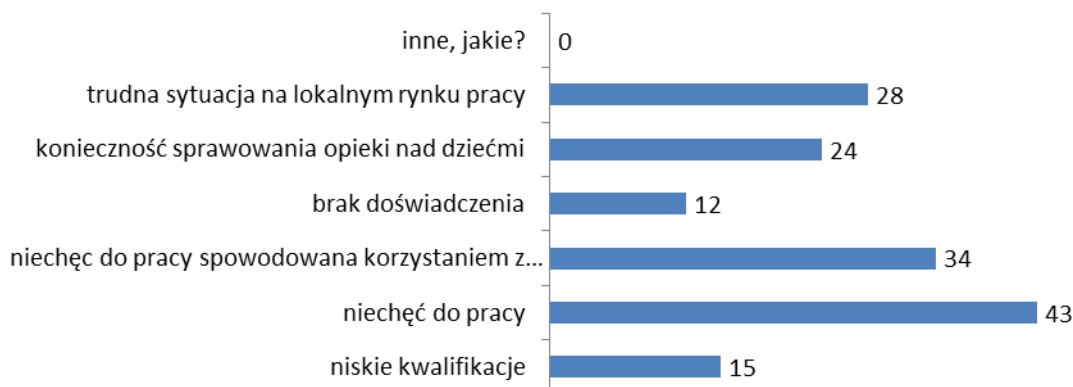
Jakie według Pana /Pani są przyczyny występowania ubóstwa w Gminie Brzesko?



Wśród przyczyn popadania mieszkańców gminy w ubóstwo ankietowani wskazali na brak pracy – 28%, uzależnienia – 24%, dziedziczenie ubóstwa – 22%, kolejno wskazali na brak wykształcenia – 13%, niepełnosprawność i choroby – 11%, wielodzietność – 3%. Jako inne wskazano brak chęci do pracy.

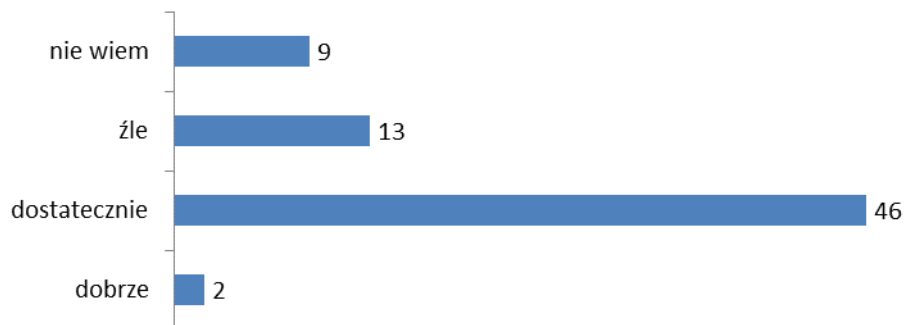
W kolejnych pytaniach poproszono badanych o opinię na temat powodu bezrobocia w gminie, o ocenę działań podejmowanych w gminie na rzecz przeciwdziałania bezrobociu oraz o wskazanie działań, jakie należy podjąć w celu poprawy sytuacji osób nim dotkniętych. Uzyskane odpowiedzi przedstawiają poniższe wykresy.

Jaki według Pana/Pani jest powód bezrobocia w naszej Gminie?



W opinii mieszkańców, wśród głównych powodów bezrobocia w gminie należy wskazać kolejno: niechęć do pracy – 28%, niechęć do pracy spowodowana korzystaniem z systemu pomocy społecznej – 22%, na brak doświadczenia wskazało tylko 8%.

Jak Pan/Pani ocenia działania podejmowane w Gminie Brzesko na rzecz przeciwdziałania bezrobociu?



Ankietowani ocenili działania podejmowane przez gminę Brzesko na rzecz przeciwdziałania bezrobociu dostatecznie – 66%, źle – 19%,

Jakie działania należy podjąć w celu poprawy sytuacji osób bezrobotnych?



Wśród działań, jakie należałoby podjąć w celu poprawy sytuacji osób pozostających bez pracy, respondenci wymienili następująco: szkolenia dotyczące podniesienia kwalifikacji zawodowych – 39% , lepsza współpraca samorządu gminnego z Powiatowym Urzędem Pracy – 31%, organizowanie prac społeczno-użytecznych /interwencyjnych – 24%. W kategorii inne wskazano głównie na tworzenie nowych miejsc pracy i zmniejszenie podatków.

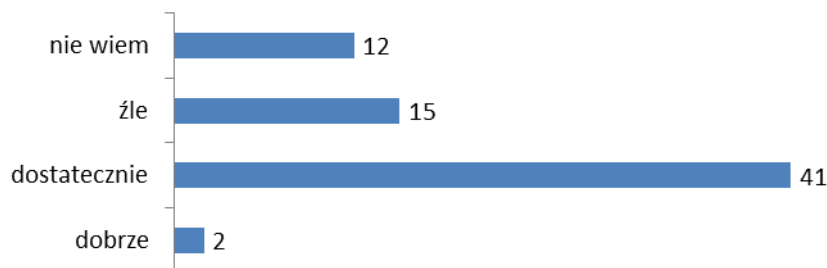
Następne pytania dotyczyły przyczyn występowania problemu uzależnień wśród mieszkańców gminy, oceny działań podejmowanych w gminie na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom oraz o wskazanie działań, jakie należy podjąć w celu poprawy sytuacji osób/rodzin nim dotkniętych. Poniższe wykresy prezentują odpowiedzi.

Jakie są Pana/Pani zdaniem główne przyczyny występowania uzależnień wśród mieszkańców Gminy?



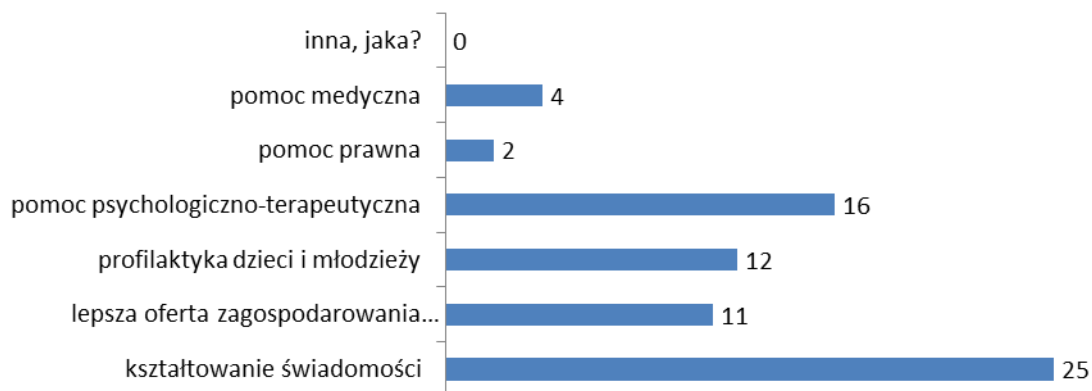
Do zasadniczych powodów występowania problemu uzależnień wśród mieszkańców gminy badani zaliczyli niezaradność życiową – 29%, bezrobocie – 23%, naturalne predyspozycje – 21%, do najmniej ważnych powodów zaliczyli łatwy dostęp do tych produktów – 5%, jako inne wskazano przebywanie w patologicznych środowiskach, dorastanie wśród dorosłych nadużywających alkohol i przejmowanie tych wzorców.

Jak Pan/Pani ocenia działania podejmowane w Gminie Brzesko na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom?



W ocenie respondentów, gmina wywiązuje się dostatecznie dobrze z zadań z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom.

Jakie działania należy podjąć na rzecz osób uzależnionych i ich rodzin?



Zdaniem respondentów, podejmując działania na rzecz osób uzależnionych i ich rodzin, należy przede wszystkim skupić się na: kształtowaniu świadomości mieszkańców o zagrożeniach jakie niosą za sobą uzależnienia – 36%, pomocy psychologiczno-terapeutycznej – 23%, profilaktyce dzieci i młodzieży – 17%, lepszemu zagospodarowaniu wolnym czasem – 16%, pomoc medyczną i prawną respondenci uznali za najmniej ważną.

Następnie zapytano badanych o przyczyny występowania problemu, który niejednokrotnie ma swoje źródło w uzależnieniach, tj. przemocy w rodzinie, oraz o wskazanie działań które byłyby najskuteczniejsze w walce z tym zjawiskiem. Uzyskane odpowiedzi przedstawiają poniższe wykresy.

Co według Pana/Pani przyczynia się do występowania zjawiska przemocy domowej?



Większość badanych - łącznie 34% stwierdziła że uzależnienia przyczyniają się do występowania zjawiska przemocy w rodzinie, następnie: pokoleniowy wzorec występowania przemocy w rodzinie - 17%, bezrobocie - 15%,. Zazdrość i choroby ankietowani uznali za czynniki, które w najmniejszym stopniu przyczyniają się do występowania zjawiska przemocy domowej. W kategorii inne wskazano problemy życiowe powodujące złość, niezadowolenie, frustrację, stres.

Co należy według Pana/Pani zrobić na rzecz osób/rodzin dotkniętych zjawiskiem przemocy w naszej Gminie?



Zdaniem respondentów, by skutecznie przeciwdziałać przemocy w rodzinie, należy przede wszystkim podejmować działania profilaktyczne poświęcone tematyce przemocy - 43%, zwiększyć zakres współpracy z Policją, Sądami – 37%, zwiększyć zakres współpracy ze służbami zdrowia i szkołami – 11%. Zdania w tym temacie nie miało 7% ankietowanych. W kategorii inne, podano udzielanie pomocy psychologicznej w szkołach.

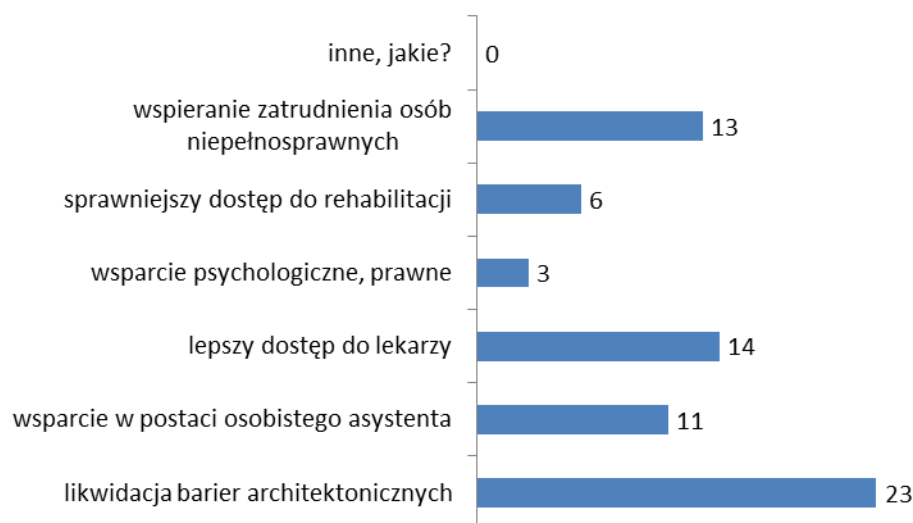
W odpowiedzi na kolejne pytania ankietowani identyfikowali problemy, które najczęściej doświadczają osoby niepełnosprawne i długotrwale chore w gminie. Wskazywali również co jest konieczne, by poprawić jakość życia tych osób. Szczegóły w tym zakresie przedstawiają poniższe wykresy.

Jakie problemy według Pana/Pani dotyczą osoby niepełnosprawne i długotrwale chore na terenie naszej Gminy?



Według badanych problemami, z którymi najczęściej zmagają się osoby dotknięte niepełnosprawnością i długotrwłą chorobą z gminy, są: brak ofert pracy – 25%, na równym poziomie bariery architektoniczne i utrudniony dostęp do rehabilitacji – 19%, izolacja społeczna – 18%,

Co jest konieczne Pana/Pani zdaniem dla poprawy jakości życia osób niepełnosprawnych i chorych?



W opinii ankietowanych, działania, które poprawiłyby osobom niepełnosprawnym i długotrwale chorym powinny skupiać się na likwidowaniu barier architektonicznych – 33%, lepszym dostępie do lekarzy – 20%, wspieraniu zatrudnienia osób niepełnosprawnych – 19%,

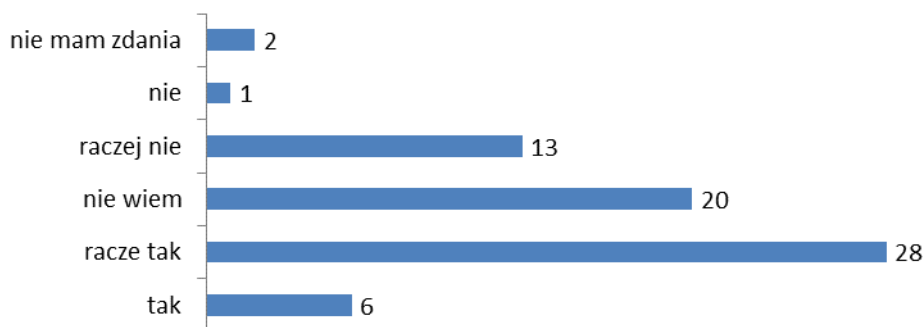
Kolejna kwestia poruszona w ankiecie dotyczyła problemów, z jakimi najczęściej zmagają się osoby starsze w gminie. Zapytano mieszkańców jakie według nich problemy dotyczą tę grupę osób, czy działania podejmowane na rzecz Seniorów uwzględniają wszystkie ich potrzeby i co umożliwiłoby im pełniejszy udział w życiu społecznym. Udzielone przez badanych odpowiedzi prezentują poniższe wykresy.

Jakie według Pana/Pani problemy dotyczą Seniorów w Gminie Brzesko?



W opinii osób ankietowanych, problemami, które najczęściej dotyczą seniorów w gminie to samotność – 31%, problemy finansowe – 14%, schorzenia wieku – 12%, z kolei za najmniej istotne uznali bariery architektoniczne – 4%

Czy Pana/Pani zdaniem wszelkie działania na terenie Gminy Brzesko uwzględniają potrzeby Seniorów?



Ankietowani uznali, że działania na terenie gminy Brzesko uwzględniają potrzeby Seniorów – raczej tak – 40%, tak – 9%, tylko 1% uznało że nie

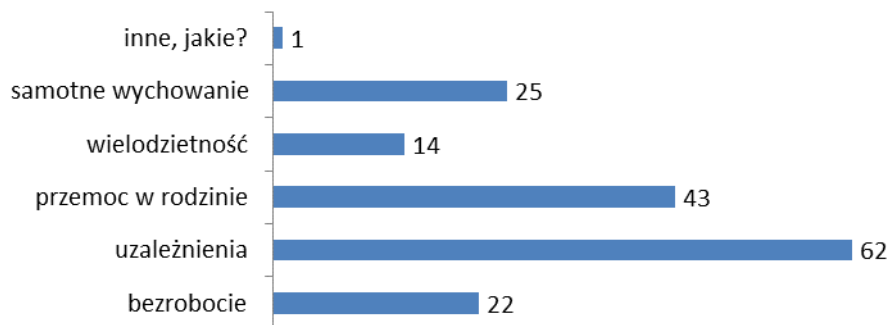
Co Pana/Pani zdaniem umożliwiłoby osobom starszym w pełniejszym udziale w życiu społecznym?



Do działań, których realizacja mogłaby się przyczynić pełniejszego udziału seniorów w życiu społecznym, respondenci najczęściej zaliczali: uwrażliwianie lokalnej społeczności na potrzeby osób starszych - 24%, na równym poziomie aktywny wolontariat, poszerzenie oferty placówek o charakterze dziennym – 21%,

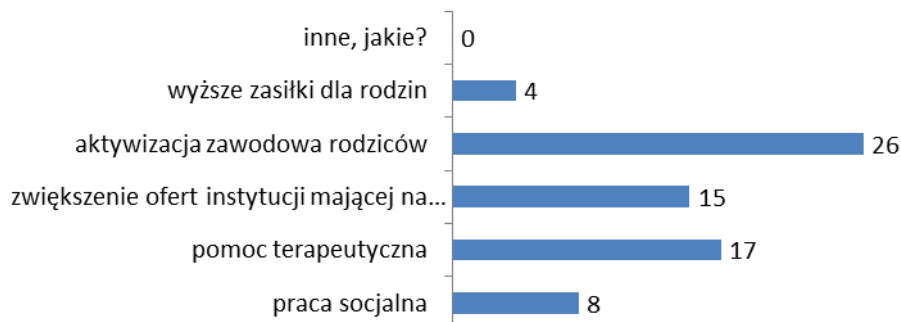
W ankiecie znalazło się również pytanie na temat przyczyn występowania bezradności opiekuńczo-wychowawczej. Uzyskane odpowiedzi prezentują poniższe wykresy.

Jakie Pana/Pani zdaniem są przyczyny występowania problemów opiekuńczo-wychowawczych?



Głównymi przyczynami bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych według ankietowanych są: uzależnienia – 37%, przemoc w rodzinie – 26%, samotne wychowywanie – 15%. Jako inne podano złe wzorce wychowawcze.

Jakie działania należy według Pana/Pani podjąć by poprawić sytuację rodzin z naszej Gminy?



Wśród działań, których podjęcie mogłoby poprawić sytuację rodzin niewydolnych wychowawczo wskazano aktywizację zawodową rodziców – 37%, pomoc terapeutyczną – 24%, zwiększenie ofert instytucji mającej na celu pomoc rodzinom – 21%, pracę socjalną – 11%, wyższe zasiłki dla rodzin – 6%.

Ostatnie pytanie w ankiecie miało charakter otwarty i brzmiało „Jakie działania według Pana/Pani powinien podjąć samorząd w celu rozwiązywania lokalnych problemów. Zwrócono się z prośbą o podanie max trzy odpowiedzi. Wśród najczęściej pojawiających się odpowiedzi znalazły się:

- zwiększenie liczby miejsc pracy na terenie gminy,
- większa liczba kursów, szkoleń podnoszących kwalifikacje,
- wsparcie seniorów poprzez aktywny wolontariat, wymianę międzypokoleniową,
- zwiększenie dostępu do bezpłatnej pomocy psychologiczno-terapeutycznej dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych,
- zwiększenie liczby lokali komunalnych,
- poszerzenie infrastruktury o miejsca przeznaczone do relaksu, wypoczynku,
- wsparcie w postaci asystenta osoby niepełnosprawnej

3.4 Zasoby instytucjonalne Gminy Brzesko

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Brzesku Podstawową jednostką systemu pomocy społecznej gminy Brzesko, zgodnie z ustawą o pomocy społecznej jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Brzesku. Obecny model pomocy społecznej ukształtowała ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Według niej pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości (art. 2 ust. 1).

Do świadczeń niepieniężnych realizowanych przez ośrodek należy zaliczyć m.in.:

- praca socjalna, sprawienie pogrzebu, schronienie, posiłek, usługi opiekuńcze

Świadczenia o charakterze pieniężnym, to w szczególności:

- zasiłek celowy, specjalny zasiłek celowy, zasiłek okresowy, zasiłek stały

Odrębnym systemem od świadczeń z pomocy społecznej jest system świadczeń rodzinnych. W ich skład wchodzi: zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego, jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka (tzw. becikowe). Do zasiłku rodzinnego przysługują dodatki z tytułu:

- urodzenia dziecka,
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego,
- samotnego wychowywania dziecka,
- wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej,
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego,
- rozpoczęcia roku szkolnego,
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania.

Do świadczeń rodzinnych zaliczamy również świadczenia opiekuńcze tj. zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy oraz zasiłek dla opiekuna.

Od 2008 roku MOPS w Brzesku realizuje również zadania ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Ustawa ta określa zasady pomocy materialnej udzielanej przez państwo osobom, które znajdują się w trudnej sytuacji materialnej z powodu niemożności wyegzekwowania alimentów oraz zakres prowadzenia przez gminy postępowania wobec dłużników alimentacyjnych, którego celem jest poprawa ściągłości alimentów.

Do kluczowych zadań z zakresu świadczeń rodzinnych zaliczamy wypłacanie świadczenia wychowawczego tzw. 500+, którego celem jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych oraz świadczenia „Dobry Start”, które przysługuje raz w roku. Jest to wsparcie dla wszystkich uczniów rozpoczynających rok szkolny, bez względu na dochód.

Na uwagę zasługuje również ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, która poszerza wachlarz zadań asystentów rodziny polegający na koordynacji wsparcia dla kobiet w ciąży i ich rodzin, zwłaszcza w odniesieniu do kobiet posiadających zaświadczenie o ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniu albo nieuleczalnej chorobie zagrażającej życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Kobiety w ciąży i ich rodziny mogą zgłosić potrzebę objęcia wsparciem asystenta rodziny.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Brzesku realizuje zapisy ustawy Karty Dużej Rodziny. Karta ma zasięg ogólnopolski i umożliwia korzystanie członkom rodzin wielodzietnych ze zniżek oferowanych przez podmioty publiczne i niepubliczne. Ponadto Uchwałą Nr XLVII/342/2014 z dnia 26 marca 2014r. przyjęto Program „Brzeska Rodzina Trzy Plus”. Jego celem jest wdrożenie, promocja i koordynacja systemu zniżek adresowanych do rodzin wielodzietnych. W/w program pomaga rodzinom wielodzietnym z terenu Gminy Brzesko w uczestnictwie w życiu społecznym i kulturalnym.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Brzesku zatrudnia profesjonalną kadre, która jest przygotowana do tego aby skutecznie pomagać i wspierać osoby i rodziny. Pracownicy MOPS w Brzesku stale podnoszą swoje kwalifikacje m.in. w ramach studiów magisterskich i podyplomowych finansowanych ze środków unijnych, organizowanych przez ROPS a także poprzez udział w licznych konferencjach, szkoleniach. Zaangażowanie, empatia a także profesjonalizm sprawiają, iż osoby, rodziny potrzebujące pomocy, trafiają pod opiekę ludzi, którzy potrafią im zapewnić odpowiednie wsparcie. Pracownicy socjalni MOPS w Brzesku współpracują

z instytucjami, organizacjami działającymi na terenie Gminy i miasta Brzesko w celu lepszego rozeznania potrzeb, zaplanowania i zorganizowania skutecznej pomocy. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Brzesku zatrudnia 59 osób (stan na dzień 31.12.2020r.).

Od 2018 roku w struktury organizacyjne Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brzesku wchodzi **Dzienny Dom Senior +**, funkcjonuje w ramach Programu Wieloletniego Senior+ na lata 2015-2020 ustanowionego Uchwałą Nr 157 Rady Miejskiej z dnia 20 grudnia zmieniającą uchwałę w sprawie ustanowienia programu wieloletniego Senior –Wigor na lata 2015-2020r. Jest ośrodkiem wsparcia przeznaczonym dla osób starszych w wieku powyżej 60 roku życia, nieaktywnych zawodowo. Dzienny Dom Senior + w Brzesko dysponuje 20 miejscami. Zajęcia odbywają się od 8.00 do 16.00 w dni robocze od poniedziałku do piątku. Placówka oferuje szeroki wachlarz wsparcia. Seniorzy mogą skorzystać z usług socjalnych, edukacyjnych, kulturalno-oświatowych, sportowo-rekreacyjnych i aktywności ruchowej, aktywizujących społecznie i terapii zajęciowej. Każdy z uczestników ma zapewnione drugie śniadanie oraz ciepły posiłek. Co ważne seniorzy są dowożeni na zajęcia a po zajęciach odwożeni do domów. W czasie pobytu w placówce uczestnicy mogą skorzystać ze wsparcia terapeuty zajęciowego, fizjoterapeuty, pielęgniarki i pracownika socjalnego.

Przy Ośrodku działa **Punkt Informacyjno-Konsultacyjny dla Osób Uzależnionych i Współuzależnionych oraz dla Ofiar Przemocy**. Dyżury pełnią: psycholog, prawnik, mediator, przedstawiciel policji także pracownik socjalny. Z ich usług może skorzystać każdy, kto tylko potrzebuje pomocy, tym bardziej, że jest ona udzielana bezpłatnie. Punkt pełni ważną rolę w lokalnym systemie pomocy. Jego zadaniem jest zdiagnozowanie problemów całej rodziny i zaplanowanie pomocy dla wszystkich jej członków. W związku z tym osoby dyżurujące w punkcie muszą zaproponować szerokie i skuteczne rozwiązanie problemu. Do zadań punktu należy dostarczenie informacji o możliwości podejmowania terapii, motywowanie i kierowanie na leczenie odwykowe, udzielenie wsparcia, pomocy psychologicznej osobom po zakończonej terapii odwykowej i ich rodzinom, pomoc prawna.

W celu zapewnienia kobietom i ich dzieciom ochrony przed przemocą, MOPS w Brzesku prowadzi **Hostel dla Kobiet Ofiar Przemocy w Rodzinie**. Cel ten realizowany jest poprzez zapewnienie doraźnego schronienia przed sprawcą przemocy, a w dłuższej perspektywie prowadzona jest terapia psychologiczna w zakresie nauki konstruktywnych sposobów radzenia sobie w trudnych sytuacjach. Kobietom zapewnia się też pomoc prawną i socjalną w sprawach wynikających z rodzaju doznanej krzywdy. Osoby przebywające w Hostelu mogą też skorzystać z pomocy finansowej udzielanej przez Ośrodek, jak i z bezpłatnych posiłków w Jadłodajni „Caritas”.

Na terenie Gminy Brzesko funkcjonuje **Noclegownia dla Bezdomnych Mężczyzn**, którą prowadzi Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Noclegownia dysponuje 16-toma miejscami noclegowymi. Mogą w niej przebywać tylko osoby zdolne do samoobsługi, których stan zdrowia nie zagraża zdrowiu i życiu innych osób przebywających w placówce. MOPS w Brzesku stara się w jak największym stopniu dotrzeć do wszystkich osób bezdomnych i objąć ich niezbędną pomocą. W tym celu prowadzi akcje informacyjną w bezpłatnej prasie lokalnej, na stronie internetowej MOPS oraz na tablicach ogłoszeniowych UM i Ośrodka.

Ustawa z dnia 10 czerwca 2010 roku o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie wprowadziła obowiązek tworzenia i obsługę zespołów interdyscyplinarnych. Obecnie w Gminie Brzesko działalność i funkcjonowanie **Zespołu Interdyscyplinarnego** uregulowano uchwałą Nr VII/37/2011 Rady Miejskiej w Brzesku z dnia 30 marca 2011 r., natomiast jego skład osobowy ustalił Burmistrz Brzeska Zarządzeniem Nr 380/2019 z dnia 18.12.2019r. Zespół ten pełni rolę strategiczno-koordynującą: kształtuje lokalną politykę przeciwdziałania przemocy w rodzinie, tworzy spójny lokalny system ochrony ofiar przemocy w rodzinie. W/w zespół skupia przedstawicieli wszystkich instytucji i służb działających w obszarze wsparcia społecznego na terenie gminy Brzesko. Współpraca tychże instytucji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie sprzyja postawieniu właściwej diagnozy sytuacji rodziny, zaplanowaniu działań. Działania te mają przyczynić się do ograniczenia zjawiska przemocy domowej i stworzenia systemu wsparcia dla osób i rodzin gdzie występuje zjawisko przemocy. Współpraca interdyscyplinarna jest najbardziej efektywną i kompleksową formą pomocy dziecku i rodzinie. Zespół może tworzyć grupy robocze w celu rozwiązywania problemów związanych z występowaniem przemocy w indywidualnych przypadkach. Jej skład określa zespół w zależności od potrzeb osób i rodzin, których sprawa dotyczy. Grupy robocze opracowują i realizują plan pomocy, monitorują sytuacje rodzin, prowadzą dokumentację swoich działań, w tym oceną realizacji wyznaczonych celów. Za obsługę organizacyjno-techniczną odpowiedzialny jest MOPS w Brzesku.

Wraz z wejściem w życie 09 czerwca 2011 roku ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do pracy z rodzinami doświadczających bezradności, nie zaradności życiowej i wychowawczej został zaangażowany **asystent rodziny**. Asystent rodziny pracuje z całą rodziną, w miejscu jej zamieszkania. W pracy asystenta bardzo duże znaczenie ma wiedza, którą posiada, kompetencje, umiejętności, doświadczenie a także spójna i harmonijna współpraca z pracownikiem socjalnym. Pod opieką jednego asystenta nie może pozostawać więcej niż 15 rodzin. Asystenci pracują w zadaniowym systemie pracy, co umożliwia indywidualizację pracy z rodzinami w niwelowaniu ich trudności, błędów, braku umiejętności sprawowania właściwej opieki. Praca z rodzinami jest procesem długofalowym. Efekty tej pracy w dużym stopniu zależą od aktywności rodzin, ich chęci na wprowadzenie zmian i otwarcia się na pomoc.

-Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Brzesku

Miejska Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Brzesku ma do spełnienia fundamentalną rolę w udzieleniu pomocy osobom/rodzinom z problemem alkoholowym. Szczególnym zadaniem komisji jest podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby, u której zachodzi podejrzenie, iż jest uzależniona od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego. Wszystkie działania Komisji odbywają się w oparciu o Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, który jest dokumentem obowiązkowo uchwalanym przez rady gmin na podstawie ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii oraz ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. W szczególności do zadań własnych gminy w tym zakresie należy:

- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i osób zagrożonych narkomanią
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy uzależnień, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

Do w/w Komisji wnioski najczęściej wpływają od: Komendy Powiatowej Policji w Brzesku, Prokuratury Rejonowej w Brzesku, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brzesku a także bezpośrednio od rodziny. Ponadto MKRPA prowadzi działania w zakresie profilaktyki anty alkoholowej oraz wsparcia dla rodzin dotkniętych uzależnieniem.

Placówki oświatowo-wychowawcze

Na terenie Gminy Brzesko funkcjonuje łącznie 22 przedszkoli (publiczne i niepubliczne), 12 szkół podstawowych, Katolicka Szkoła Podstawowa i Szkoła Muzyczna (Szkoła Muzyczna w Brzesku prowadzi naukę w trybie popołudniowym, nie realizuje podstawy programowej dla publicznych szkół podstawowych, są to zajęcia dodatkowe). Nadzór nad placówkami dla których organem prowadzącym jest Gmina Brzesko sprawuje Wydział Edukacji Urzędu Miejskiego. Szkoły mu podlegające udzielają wsparcia uczniom poprzez m. in. oddziaływanie wychowawców, pedagogów, psychologów. W razie potrzeby szkoły współpracują z policją i kuratorami sądowymi. Pomoc psychologiczno-pedagogiczna udzielana w szkołach podstawowych polega przede wszystkim na rozpoznawaniu i zaspokajaniu indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych uczniów oraz rozpoznawaniu ich indywidualnych możliwości psychofizycznych wynikających w szczególności, z niepełnosprawności. Pomoc polega również na wspieraniu uczniów i nauczycieli w rozwiązywaniu problemów wychowawczych i dydaktycznych oraz rozwijaniu umiejętności wychowawczych, w celu zwiększenia efektywności pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Wsparciem jest również rozwijanie uzdolnień dzieci szczególnie uzdolnionych. Dla uczniów mających trudności w nauce organizowano zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze. Zajęcia korekcyjno-kompensacyjne organizowane są dla dzieci z zaburzeniami i odchyleniami rozwojowymi lub specyficznymi trudnościami w uczeniu się. Dla uczniów z zaburzeniami mowy organizowane są zajęcia logopedyczne. Tym, którzy wykazują zaburzenia i dysfunkcje utrudniające funkcjonowanie społeczne organizuje się zajęcia socjoterapeutyczne. Dodatkowo pomoc polega na doposażeniu w podręczniki, udzielaniu stypendium szkolnego, udzielaniu stypendiów Burmistrza Brzeska za osiągnięcia w nauce i sportowe, dofinansowaniu wejścia na basen w ramach zajęć wychowania fizycznego, pozyskiwaniu środków na dożywianie z rodzin o niskim dochodzie pozyskiwaniu sponsorów dzięki którym można dokupić pomoce dydaktyczne, udzielaniu stypendiów prezesa uczniowskiego klubu sportowego.

Uniwersytet Trzeciego Wieku

Na terenie Brzeska działa Uniwersytet Trzeciego Wieku. UTW jest jednostką, która od 30 kwietnia 2007 r. wchodzi w struktury Miejskiego Ośrodka Kultury w Brzesku. Podstawowe zasady funkcjonowania UTW

reguluje statut Miejskiego Ośrodka Kultury w Brzesku. Słuchaczem Uniwersytetu Trzeciego wieku może zostać każda osoba dojrzała bez względu na poziom wykształcenia jeśli zadeklaruje chęć zdobywania wiedzy w UTW, złoży deklarację uczestnictwa i dokona wpłaty wpisowego. Do głównych celów jednostki należy: upowszechnianie inicjatyw edukacyjnych i kulturalnych, poszerzanie wiedzy i umiejętności seniorów, angażowanie słuchaczy w aktywność na rzecz otaczającego środowiska, podtrzymywanie więzi społecznych i komunikacji międzyludzkiej wśród seniorów.

Rada Seniorów przy Urzędzie Miejskim w Brzesku

Rada Seniorów podejmuje działania w celu integracji środowiska osób starszych z terenu Gminy Brzeska oraz przyczynia się do wzmocnienia udziału seniorów w życiu społeczności lokalnej głównie poprzez: zapobieganie marginalizacji osób starszych, inicjowanie przedsięwzięć zmierzających do integracji osób starszych, podejmowanie działań mających na celu wykorzystanie potencjału seniorów, współpraca z organami gminy przy opiniowaniu istotnych spraw dotyczących starszych, upowszechnianie wiedzy o potrzebach, uprawnieniach, i możliwościach osób w wieku senioralnym. Rada seniorów składa się z 21 osób, które reprezentują sołectwa, osiedla, stowarzyszenia i organizacje, zajmujące się na co dzień pracą na rzecz osób starszych.

Placówki Wsparcia dziennego

Na terenie Gminy Brzesko działają Placówki Wsparcia Dziennego tj.

1. Placówka Wsparcia Dziennego przy Parafii p.w. Miłosierdzia Bożego w Brzesku, ul. Jana Pawła II
2. Świetlica Profilaktyczno-Wychowawcza przy Parafii p.w. Maryi matki Kościoła i Św. Jakuba w Brzesku
3. Dwie Placówki Wsparcia Dziennego typu podwórkowego działające na terenie wsi Jadowniki prowadzone przez ZHP Chorągiew Krakowską utworzone 12.06.2019r. dysponujące 30 miejscami (2x15 dzieci) prowadzące zajęcia o charakterze rekreacyjnym.

Placówki typu opiekuńczego mogą objąć wsparciem 100 dzieci, każda dysponuje 50 miejscami.

W ramach zajęć dydaktyczno-wychowawczych odrabiane są zadania domowe, udzielane są nieodpłatnie korepetycje z matematyki i języka polskiego, prowadzone są zabawy dydaktyczne i gry, zajęcia plastyczne, konkursy oraz zajęcia wg. indywidualnych zainteresowań dzieci. W w/w placówkach odbywają się również zajęcia sportowe. Placówki zapewniają dzieciom dożywianie oraz możliwość doposażenia. W czasie ferii zimowych oraz wakacji placówki organizują półkolonie stacjonarne dla dzieci również tych nieobjętych opieką świetlicy.

Miejski Ośrodek Kultury w Brzesku

Miejski Ośrodek Kultury prowadzi działalność kulturalną, polegającą na tworzeniu, upowszechnianiu i ochronie kultury. Zadaniem MOK jest rozpoznawanie oraz pobudzanie zainteresowań i potrzeb kulturalnych, przygotowanie do tworzenia i odbioru wartości kulturalnych, kształtowanie aktywnego uczestnictwa w kulturze, edukacja kulturalna i wychowanie przez sztukę, kultywowanie rodzimego folkloru, zagospodarowanie wolnego czasu dzieciom i młodzieży. Miejski Ośrodek Kultury jest otwarty na potrzeby wszystkich dzieci w wieku przedszkolnym, szkolnym, młodzieży uczącej się, a także dorosłych. Placówka chce sprostać twórczym potrzebom społeczności Brzeska i okolic. Najważniejszym celem w/w placówki jest proponowanie uczestnikom nowych, atrakcyjnych zajęć.

Inne instytucje i organizacje działające na terenie gminy Brzesko.

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

Zadania poradni w szczególności związane są z działaniami wspierającymi na rzecz dzieci i młodzieży. Głównym wsparciem udzielanym przez placówkę jest diagnoza, za którą idą potem orzeczenia, opinie i wsparcie udzielane przez placówki oświatowe gminy i miasta (także niepubliczne).

Komenda Powiatowa Policji

Prowadzi działania interwencyjne m.in. poprzez zakładanie „Niebieskich Kart”, działania prewencyjne w rodzinach oraz wobec dysfunkcyjnych zachowań dzieci i młodzieży. Rodzinny wywiad środowiskowy przeprowadzany przez pracowników socjalnych oraz świadczenie pracy socjalnej w środowisku może odbywać się w asyście funkcjonariusza Policji. W Punkcie Informacyjno-Konsultacyjny dla Osób Uzależnionych i Współuzależnionych oraz dla Ofiar Przemocy działającym przy MOPS w Brzesku dyżuruje przedstawiciel Policji, który jest również członkiem Zespołu Interdyscyplinarnego, grup roboczych.

Powiatowy Urząd Pracy

PUP w Brzesku wspiera mieszkańców gminy w zakresie pośrednictwa pracy, organizowania szkoleń, kursów, poradnictwo zawodowe, wypłata zasiłków

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Wykonuje zadania dotyczące interwencji tj. poradnictwo specjalistyczne, organizowanie opieki w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

Sąd Rejonowy w Brzesku

Orzeka w sprawach karnych, rodzinnych i cywilnych oraz wykonuje zadania związane z nadzorem kuratorskim. Kuratorzy sądowi w sprawach objętych nadzorem/dozorem realizują działania o charakterze wychowawczo-resocjalizacyjnym, diagnostycznym, profilaktycznym i kontrolnym.

Organizacje pozarządowe

Na terenie Gminy Brzesko działają organizacje pozarządowe. Do najbardziej aktywnych należą:

- Rodzina Kolpinga;
- Caritas
- Związek Harcerstwa Polskiego

Jak wynika z powyższej diagnozy Gmina Brzesko nie jest wolna od problemów społecznych. Podstawowym wyzwaniem wydaje się być stawienie czoła problemom demograficznym, które niosą ze sobą wyzwania w zakresie polityki senioralnej jak i sytuację osób chorych i niepełnosprawnych.

Przeanalizowane dane statystyczne wskazują, iż znaczne środki pomocy społecznej już teraz angażowane są w pomoc długotrwale chorych i niepełnosprawnych. Ich problemy zostały dostrzeżone przez ankietowanych w przeprowadzonym badaniu.

Rosnąca ilość starszych osób podobnie jak w przypadku chorych i niepełnosprawnych powoduje znaczne zaangażowanie gminy w zapewnienie im godnych warunków egzystencji. Istotą tej kategorii problemów dla społeczności lokalnej podkreśla fakt, że w Gminie funkcjonuje Rada Seniorów. Dokonana analiza sytuacji demograficznej wskazuje, że potrzeby w tym zakresie w dalszym ciągu będą rosły.

Mimo spadku poziomu bezrobocia zagadnienie to w dalszym ciągu pozostaje istotnym problemem społecznym wymagającym ingerencji instytucji samorządowych. Z przeprowadzonego badania ankietowego wynika, że respondenci uważają to zagadnienie za niezwykle istotne wymagające efektywnych działań ze strony gminy.

Niepokojącym jest fakt rozbieżności między danymi analitycznymi w zakresie występowania trudności opiekuńczo-wychowawczych a oceną tego samego zjawiska przez ankietowanych (nie przypisują mu istotnego znaczenia jako problemu społecznego). Zagadnienie to w sposób obiektywny stanowi poważny problem społeczny na terenie gminy a fakt niskiej świadomości tego problemu wśród mieszkańców może powodować dalszą niekorzystną tendencję w tym zakresie. Dlatego istotnym jest podejmowanie działań zmierzających do przeciwdziałania problemowi jak również takich, które uświadomią wagę problemu mieszkańcom społeczności lokalnej.

Jak wskazano w części statystycznej diagnozy problemem o mniejszej skali, ale o dużym natężeniu jest zagadnienie uzależnień, głównie od alkoholu. Wagę problemu dostrzegli sami ankietowani. Skuteczne działania mające na celu redukcję uzależnień spowodują nie tylko obiektywną poprawę sytuację osób i ich rodzin, ale wpłyną pozytywnie na poczucie bezpieczeństwa i poziom zadowolenia pozostałych mieszkańców gminy.

Osobnym zagadnieniem zostaje kwestia przemocy w rodzinie. Jak wynika z niniejszej diagnozy sytuacja w tym zakresie wydaje się być stabilna. Wymaga jednak dalszego zaangażowania w działanie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy. Z punktu widzenia badania ankietowego istotnym jest aby wysiłki mające na celu ograniczenie zjawiska przemocy domowej były skorelowane z działaniami profilaktyki przeciwdziałania uzależnieniom

4. ANALIZA SWOT

Jedną z podstawowych metod analizy strategicznej jest analiza SWOT. Polega ona na ustaleniu silnych i słabych stron wynikających ze stanu zasobów własnych gminy oraz szans i zagrożeń związanych z aktualnym

stanem i kierunkami zmian otoczenia, czyli pozytywnych i negatywnych elementów wewnętrznych i zewnętrznych.

Zapis tabelaryczny dokonanej analizy SWOT dla Gminy Brzesko przedstawia poniższa tabela.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
- położenie Gminy, - wykształcona i stale podnosząca kwalifikacje kadra Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brzesku, - mocne zasoby instytucjonalne Gminy Brzesko - ścisła współpraca podmiotów zajmująca się problematyką społeczną, - funkcjonowanie Dziennego Domu Senior +, - działalność na terenie gminy Brzesko Zespołu Interdyscyplinarnego, - zapewnienie wsparcia ze strony asystenta rodziny, - właściwe wykorzystanie środków finansowych pochodzących z zezwoleń na handel napojami alkoholowymi, - szeroko rozwinięte poradnictwo specjalistyczne, - dobrze rozwinięte placówki oświatowe - brak wzrostu liczby świadczeniobiorców	- bierna postawa świadczeniobiorców, - dziedziczenie ubóstwa i niezaradności, - uzależnienie rodzin od pomocy społecznej, - niewystarczająca oferta pomocy osobom niepełnosprawnym i długotrwale chorych - niewystarczające wypełnienie funkcji opiekuńczej i wychowawczej rodziców, - brak chęci do podejmowania leczenia przez osoby uzależnione
SZANSE	ZAGROŻENIA
- możliwość pozyskiwania środków z Unii Europejskiej, - udział organizacji pozarządowych w sferze pomocy społecznej, - możliwość pozyskiwania funduszy zewnętrznych do aktywizacji mieszkańców, - prospołeczna polityka państwa	- emigracja zarobkowa, - stereotypowy wizerunek pomocy społecznej, - częste zmiany regulacji prawnych, - starzenie się społeczeństwa, - roszczeniowa postawa klientów, - niechęć ludzi do zmiany, - tzw. zjawisko „pracy na czarno” - zlecanie gminie nowych zadań - ciągle zwiększanie liczby zadań w MOPS, - pandemia i jej skutki,

5. CELE STRATEGII NA LATA 2021-2026

Cel główny:

Poprawa jakości życia mieszkańców Gminy Brzesko przez ograniczanie głównych problemów społecznych gminy oraz łagodzenie ich skutków.

Cel strategiczny 1

Poprawa jakości życia osób chorych i niepełnosprawnych

Kierunek 1- poprawa stanu zdrowia i zapewnienie stosownej opieki			
Zadania	Realizatorzy	Wskaźniki	Termin realizacji
Rozwój środowiskowych form opieki nad osobami niepełnosprawnymi i długotrwale chorymi	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba osób objętych pomocą w formie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych	2021-2026
Zapewnienie opieki w formie stacjonarnej	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba osób chorych i/lub niepełnosprawnych skierowanych do DPS	2021-2026
Pomoc w uzyskaniu skierowania do Zakładu Opiekuńczo-leczniczego	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba osób którym udzielono pomocy w uzyskaniu skierowania do ZOL	2021-2026
Pomoc w postaci asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnościami	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba osób objętych pomocą w formie asystenta	2021-2026
Kierunek 2- podniesienie standardu życia osób chorych i niepełnosprawnych			
Pomoc finansowa udzielona osobom długotrwale chorym i/lub niepełnosprawnym	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba osób, którym udzielono pomocy finansowej z powodu	2021-2026

		długotrwałej choroby i/lub niepełnosprawności	
Wspieranie osób niepełnosprawnych poprzez ich zatrudnienie	Urząd Miejski we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy	Liczba osób z orzeczeniem o niepełnosprawności, które podjęły zatrudnienie	2021-2026
Likwidacja barier architektonicznych w budynkach użyteczności publicznej	Urząd Miejski	Liczba obiektów użyteczności publicznej, w których zlikwidowano bariery architektoniczne	2021-2026
Kierunek 3 - integracja osób chorych i niepełnosprawnych			
Aktywizacja osób niepełnosprawnych, kierowanie do ŚDS, WTZ	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Brzesku	Liczba osób skierowanych do ŚDS, WTZ	2021-2026
Organizacja imprez, spotkań integracyjnych	Urząd Miejski, Miejski Ośrodek Kultury	Liczba zorganizowanych imprez, spotkań	2021-2026

Cel strategiczny 2

Polepszenie warunków funkcjonowania osób starszych

Kierunek 1- zabezpieczenie materialnych potrzeb Seniorów			
Zadania	Realizatorzy	Wskaźniki	Termin realizacji
Udzielanie pomocy finansowej	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba osób starszych objętych świadczeniami finansowymi z pomocy społecznej	2021-2026
Kierunek 2- włączenie Seniorów w życie społeczności lokalnej i ich aktywizacja			
Kontynuowanie funkcjonowania Dziennego Domu Senior+	Urząd Miejski, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Działalność Dziennego Domu Senior+	2021-2026
Wspieranie aktywności osób starszych poprzez udział w zajęciach Dziennego Domu „Senior +	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba uczestników zajęć Dziennego Domu „Senior +”	2021-2026
Kreowanie właściwych postaw wobec osób starszych	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba spotkań integracyjnych w ramach wymiany międzypokoleniowej,	2021-2026
Kontynuowanie działalności Uniwersytetu Trzeciego Wieku	Miejski Ośrodek Kultury	Działalność Uniwersytetu Trzeciego Wieku	2021-2026
Kontynuowanie działalności Gminnej Rady Seniorów	Urząd Miejski	Działalność Gminnej Rady Seniorów	2021-2026
Udział w projektach mających na celu integrację osób starszych	Urząd Miejski, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba uczestników projektów	2021-2026
Kierunek 3 - zapewnienie opieki			
Wsparcie osób starszych w zapewnieniu opieki środowiskowej	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba osób objętych wsparciem w formie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych, Liczba osób, którym w ramach pracy socjalnej udzielono wsparcia w postaci pomocy sąsiedzkiej	2021-2026
Zapewnienie opieki w formie stacjonarnej	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba osób starszych skierowanych do Domów Pomocy Społecznej	2021-2026
Współpraca z różnymi instytucjami w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa osobom starszym	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Brzesku	Liczba spotkań, pogadanek, rozpropagowanych ulotek na temat bezpieczeństwa Seniorów	2021-2026

Cel strategiczny 3

Ograniczenie zjawiska bezrobocia i jego negatywnych skutków

Kierunek 1 - aktywizacja osób bezrobotnych			
Zadania	Realizatorzy	Wskaźniki	Termin realizacji
Organizowanie prac społeczno-użytecznych, interwencyjnych, robót publicznych, staży	Urząd Miejski przy współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy	Liczba bezrobotnych zatrudnionych w ramach prac społeczno-użytecznych, interwencyjnych, robót publicznych, staży	2021-2026
Realizacja projektów finansowanych ze środków zewnętrznych mających na celu aktywizację zawodową ich uczestników	Urząd Miejski, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba osób objętych projektami	2021-2026
Kierunek 2 - wspieranie osób i rodzin dotkniętych skutkami zjawiska bezrobocia			
Objęcie pomocą finansową osób i rodzin dotkniętych problemem bezrobocia	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba osób, którym udzielono wsparcia finansowego z powodu bezrobocia	2021-2026
Objęcie pracą socjalną osób i rodzin dotkniętych zjawiskiem bezrobocia	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba osób, objętych pracą socjalną	2021-2026

Cel strategiczny 4

Wzmocnienie podstawowych funkcji rodziny

Kierunek 1 - Promocja właściwego modelu rodziny			
Zadania	Realizatorzy	Wskaźniki	Termin realizacji
Podniesienie kompetencji wychowawczych rodziców poprzez udział w szkoleniach, spotkaniach, prelekcjach	Placówki oświatowe, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	Liczba zorganizowanych szkoleń, spotkań, prelekcji	2021-2026
Współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie promocji właściwego funkcjonowania rodziny	Urząd Miejski	Liczba wydarzeń promujących właściwy model rodziny	2021-2026
Kierunek 2 - Wsparcie rodzin przeżywających problemy opiekuńczo-wychowawcze			
Prowadzenie pracy socjalnej z rodziną	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba rodzin objętych pomocą w formie pracy socjalnej	2021-2026
Udzielenie pomocy finansowej rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba rodzin, którym przyznano pomoc finansową	2021-2026
Wsparcie rodziny poprzez pracę asystenta rodziny	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Brzesku	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta	2021-2026
Organizacja czasu wolnego dla dzieci i młodzieży m. in. - organizacja wypoczynku letniego i zimowego - uczestnictwo w zajęciach Placówek Wsparcia Dziennego	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Miejska Komisja Rozwiązywania problemów Alkoholowych, Placówki Oświatowe	Liczba dzieci korzystających z wypoczynku letniego i zimowego, Liczba dzieci uczestnicząca w zajęciach Placówek Wsparcia Dziennego	2021-2026
Podjęmowanie działań zmierzających do powołania rodziny wspierającej	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba inicjatyw zmierzających do powołania rodziny wspierającej	2021-2026

Cel strategiczny 5

Minimalizowanie skali uzależnień i przeciwdziałanie ich negatywnych konsekwencjom

Kierunek 1 - Podejmowanie działań profilaktycznych			
Zadania	Realizatorzy	Wskaźniki	Termin realizacji
Prowadzenie działań edukacyjno-informacyjnych z zakresu uzależnienia od alkoholu skierowanych głównie do dzieci i młodzieży	Placówki Oświatowe, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Liczba zorganizowanych akcji, spotkań, szkoleń	2021-2026
Kontrole w punktach sprzedaży alkoholu	Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Liczba przeprowadzonych kontroli	2021-2026
Kierunek 2 - Podejmowanie działań w stosunku do osób uzależnionych			
Kierowanie wniosków do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o objęcie pomocą osoby uzależnionej	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba skierowanych wniosków	2021-2026
Występowanie do Sądu z wnioskami o podjęcie kroków w stosunku do osób uzależnionych od alkoholu	Miejska Komisja Rozwiązywania problemów Alkoholowych	Liczba skierowanych wniosków	2021-2026
Kierunek 3 - Wspieranie rodzin dotkniętych zjawiskiem uzależnienia			
Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych i współuzależnionych poprzez pomoc psychologiczną, prawną, socjalną	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba osób którym udzielono porady	2021-2026

Cel strategiczny 6

Zapobieganie i ograniczanie zjawiska przemocy w rodzinie

Kierunek 1 - Podejmowanie działań profilaktycznych			
Zadania	Realizatorzy	Wskaźniki	Termin realizacji
Prowadzenie działań edukacyjno-informacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Placówki oświatowe	Liczba działań	2021-2026
Rozpowszechnianie informacji na temat przemocy w rodzinie	Urząd Miejski , Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba ulotek, publikacji na stronach internetowych i publikacji	2021-2026
Kierunek 2 - Podejmowania działań interwencyjnych w przypadku podejrzenia wystąpienia przemocy			
Wsparcie psychologiczne, prawne, socjalne dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba osób, którym udzielono porad psychologicznych, prawnych, socjalnych	2021-2026
Podejmowanie działań w stosunku do rodzin dotkniętych przemocą, mających na celu likwidację tego zjawiska	Zespół Interdyscyplinarny	Liczba rodzin objęta procedura „Niebieskiej Karty”, Liczba zorganizowanych posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego, Liczba zorganizowanych posiedzeń grup roboczych	2021-2026
Zapewnienie bezpieczeństwa ofiarom przemocy	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Liczba osób korzystających z Hostelu	2021-2026
Zwiększenie bezpieczeństwa w rodzinie poprzez naukę	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej przy współpracy	Liczba osób skierowanych do udziału w zajęciach	2021-2026

umiejętności zdrowego komunikowania się	Z Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej	programu korekcyjno-edukacyjnego oraz liczba osób, które go ukończyły	
Podnoszenie kompetencji kadry realizującej zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba szkoleń zorganizowanych dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Roboczych	2021-2026

6. PROGNOZA ZMIAN

Prognozuje się, że cele strategiczne zostaną osiągnięte, a działania w najwyższym stopniu zaktywizują i zachęcą mieszkańców do udziału w samodzielnym i konstruktywnym rozwiązywaniu pojawiających się problemów. Wdrożenie strategii spowoduje:

- poprawę stanu zdrowia i sprawności fizycznej szczególnie osób starszych, chorych i niepełnosprawnych,
- lepszą integrację osób starszych, chorych i niepełnosprawnych ze środowiskiem lokalnym,
- poprawę jakości opieki oraz poprawa dostępności do opieki osób niesamodzielnych,
- wzmocnienie kompetencji zawodowych i potencjału osób, które ubiegają się o zatrudnienie,
- zwiększenie liczby osób zaktywizowanych zawodowo,
- wzmocnienie pozycji rodziny w społeczności lokalnej,
- ograniczenie poziomu uzależnień oraz złagodzenie ich negatywnych skutków,
- poszerzenie wiedzy mieszkańców w zakresie profilaktyki uzależnień,
- pogłębianie diagnozy zjawiska przemocy oraz skuteczne ograniczenie jego zasięgu

Osiągnięcie prognozowanych rezultatów będzie możliwe przy zaangażowaniu samorządu Gminy Brzesko, instytucji publicznych, podmiotów społecznych, gospodarczych. Prognozowane zmiany powinny sprzyjać włączeniu społecznemu, umożliwić integrację społeczną, zapobiegać wykluczeniu i marginalizacji oraz przyczynić się do poprawy jakości życia mieszkańców.

7. MONITORING STRATEGII

Po zakończeniu realizacji niniejszej Strategii nie później niż do końca maja 2027 roku Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brzesku przedłoży kompleksowe sprawozdanie Radzie Miejskiej w Brzesku.

Corocznie do 31 marca kierownicy jednostek zaangażowanych w realizację strategii prześlą Dyrektorowi Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brzesku sprawozdania z działań podjętych w jej ramach w poprzednim roku kalendarzowym. Sprawozdania te służyć będą bieżącemu monitoringowi realizacji Strategii oraz będą pomocne przy ewentualnej aktualizacji jej celów i kierunków działań.

8. RAMY FINANSOWE

Jednym z najważniejszych warunków realizacji celów zawartych w każdej strategii jest jej finansowanie. Zakłada się, że ramy finansowe Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Brzesko obejmują lata 2021-2026, gdyż w tym okresie będą realizowane w sposób stały zdefiniowane cele i zadania. Przewiduje się, że realizacja proponowanych celów i zadań nastąpi przy wykorzystaniu następujących źródeł:

- środków własnych Gminy Brzesko
- w miarę możliwości ze środków budżetu państwa,
- ze środków zewnętrznych w tym z Unii Europejskiej
- oraz ewentualnie wkład organizacji pozarządowych czy środków finansowych od sponsorów.

Ramy finansowe Strategii uzależnione są od możliwości finansowych Gminy. Realizacja poszczególnych celów i zadań wymienionych w Strategii uzależniona będzie od środków posiadanych przez Gminę Brzesko oraz pozyskanych ze źródeł zewnętrznych.

Prognozy wykorzystane do sporządzenia ram finansowych Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Brzesko na lata 2021-2026 przyjęto w oparciu o wysokość wydatków socjalnych w roku 2020 z zastosowaniem średniej wzrostu 3,3% w skali roku.

	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Wysokość środków finansowych w zakresie pomocy społecznej na poprawę jakości życia mieszkańców	3 841 859zł	3 968 641zł	4 099 606zł	4 234 893zł	4 374 644zł	4 519 007zł
Wysokość środków finansowych w zakresie pomocy i polityki społecznej na wzmacnianie podstawowych funkcji rodziny	561 643zł	580 177zł	599 323zł	619 101zł	639 531zł	660 636zł

Przewodnicząca Rady Miejskiej
w Brzesku

mgr Maria Kądziołka